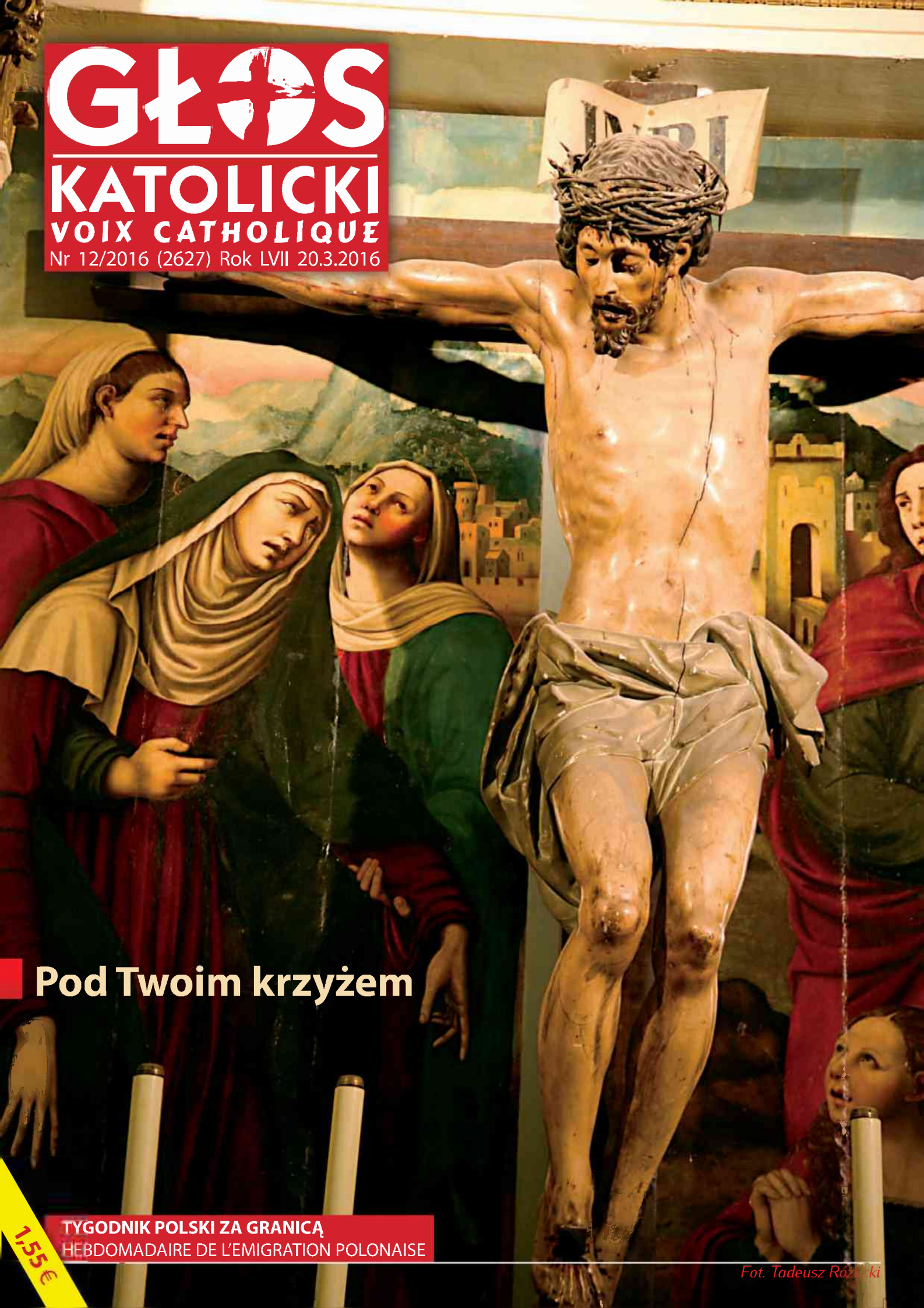

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 12/2016 (2627) Rok LVII 20.3.2016

Pod Twoim krzyżem

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. Tadeusz Różniński

Pełne zanurzenie

Marcin Jakimowicz (Gość Niedzielny)

Jak świętować najważniejsze wydarzenie w historii naszego kraju – 1050. rocznicę chrztu Polski? Z ogromnym rozmachem. „Wiara Lecha” i słynna poznańska rodzina Borujków zaśpiewają „Gdzie chrzest, tam nadzieja” i przypomną: „Nie trać dziedzictwa”

„Chrześć!” – witają mnie ulotki rozłożone w Bramie Poznania. A inne przypominają: „Nie trać dziedzictwa”. Gra słów wskazuje jednoznacznie: stoję na ziemi, na której podjęto najważniejszą decyzję w dziejach naszego państwa. To tu Mieszko zanurzył się w wodach chrztu dających dostęp nie tylko do rodziny królestwa nie z tej ziemi, ale i do rodziny narodów zachodniej kultury. O decyzji Mieszka I nie sposób powiedzieć inaczej. To była najważniejsza decyzja w historii kraju, o której uczy się Jan Kowalski. Nadanie kierunku. Wszczepienie gałązki w pień chrześcijańskiej Europy. Wymiana życiodajnych soków.

Spacerując po Poznaniu na każdym kroku przekonuję się, że do kwietniowej rocznicy chrztu Polski nie trzeba dorabiać żadnej pobożnej ideologii. To nie będzie kilkudniowe świętowanie, rodzaj krótkotrwałego eventu. To będzie prawdziwe wydarzenie.

Sam chrzest Mieszka odbył się w jednym z bazylik Wielkopolski. W którym? Pasionujące dyskusje rozpalają naukowców. O chrzcie w Gnieźnie pisał Jan Długosz. – Tyle że robił to po 500 latach. To nie dokument historyczny, ale niezły reportaż – uśmiecha się prof. Andrzej M. Wyrwa, historyk i archeolog, dyrektor Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. – To barwna literacka wizja, która z historyczną prawdą nie ma zbyt wiele wspólnego. Mamy pewność, że odbyło się to w granicach Civitas Schinesghe („państwa gnieźnieńskiego”), czyli w przestrzeni historycznej Wielkopolski. Najbardziej prawdopodobne jest bazylika na Ostrowie Lednickim. Dlaczego? Ze względu na rozmach prac, jakie tu przeprowadzono. Siedziby Mieszka były ekskluzywne, miały charakter prestiżowy, a na Ostrowie Lednickim widać to szczególnie dobrze. Gród w latach 963–965 był wielkim terenem budowy.

Wyspa

Prom powoli rozbija fale. Płyniemy na Ostrów Lednicki. Tu stacjonowała drużyna książęca, tu odkryto palatium i resztki kościoła wraz z bazyliką. Zimny wiatr szaleje na zmarzniętych polach. Znad wody wzbija się stado kaczek. Na niebie klucze ptaków. Ostrów z odległym łądem łączył niemal półkilometrowy most. Budowa takiej kładki była potężną inwestycją. Dębowe pale wbijano w niektórych miejscach na głębokość 11 metrów. Na wyspie, na której nie ma kamieni, wybudowano kamienną rezydencję, bazylikę i kościół, a więc materiał budowlany trzeba było transportować z łądu. Po co? Czy rozmach, z jakim budowano gród, nie wskazuje na to, że to Ostrów Lednicki był chrzcielnicą dworu Mieszka?

– Możemy z pewnością mówić o pewnym micie. Grecy czy Rzymianie mieli mitologię. Tu również moglibyśmy przyjąć taki mit. I mówić o Wielkopolsce jako Gnieździe – uważa Przemysław Terlecki, koordynujący odchody 1050. rocznicy chrztu Polski.

No dobrze. A skąd wzięta się data 14 kwietnia 966? – Wskazuje na nią liturgia – opowiada prof. Wyrwa. – Tablice paschalne ukazują jednoznacznie, że była to Wielka Sobota, dzień, w którym chrzczono katechumenów. Jest to więc symboliczna data chrztu dworu Mieszka, a jednocześnie chrztu Polski. Można brać również pod uwagę uroczystość Zestania Ducha Świętego, ale najbardziej prawdopodobną datą jest Wielka Sobota.

Stoję nad grobem

Po stromych schodkach schodzimy do krypty potężnej poznańskiej katedry. Pod naszymi nogami chowani byli pierwsi książęta i królowie piastowscy. Ponieważ katedra przechodziła niezwykle burzliwe dzieje (w czasie II wojny była zrujnowana), nie ma tu dziś doczesnych szczątków piastowskich władców. – Ludzie nie mają często pojęcia, jaki skarb kryje się na Ostrowie Tumskim – opowiada Przemysław Terlecki. – Ba, wielu poznaniaków nie zdaje sobie z tego sprawy...

Nie sposób uciec od pytań, na przykład, w jakim miejscu znalazłbyśmy się dziś, gdyby książę Polan nie związał się z Rzymem i kulturą śródziemnomorską. Choć był to czas sprzed wielkiej schizmy, podział na chrześcijański Wschód i Zachód był już niezwykle wyraźny. Przyjęcie wspólnej religii osłabiło wpływy pogańskich kapłanów wśród podbitych plemion i sprzyjało umocnieniu jego władzy, a sam Mieszko wszedł do grona równych sobie rangą panujących i odtąd był przez nich traktowany jak równorzędny partner.

Stacja Kolejorz

Znad bramy giganta wyjeżdża potężny parowóz. Nad nami napis. „Lech Poznań. Mistrz Polski”. Jest cicho. Nie ma na kotle „Wiary Lecha”. Nikt nie śpiewa „Lech – Areczka – Cracovia”. Słychać, jak rośnie trawa.

Przy murawie stoi ks. Radek Rakowski. Człowiek pełen pasji. Na Facebooku tworzył stronę poświęconą rocznicy chrztu Polski. Uczy religii w szkole, więc doskonale wie, w jaki sposób mówić młodym o tym wydarzeniu. – Podstawowym symbolem chrztu jest woda, więc zamiast skupiać się jedynie na wymiarze metaforycznym czy znaku, chcemy zwrócić uwagę na realny brak wody w Afryce. Chcemy zebrać od ludzi, którzy będą świętować z nami rocznicę chrztu, po 10 zł 50 gr. 10,50 na budowę studni w Sudanie. Konkret. Jak to u poznaniaków – śmieją się organizatorzy.

„Ooo, mój stadion!” – zaciera ręce Robert „Litza” Friedrich. – Tam siedziałem ostatnio na meczu, a tam – wskazuje na prawo – jest „kocioł”. Kocham Poznań. Pochodzę ze Śląska, ale od 6. roku życia, czyli już 42 lata, mieszkam w Wielkopolsce. Jeżdżę na mecze Kolejorza. Poznań ma swój specyficzny zapach. Zawsze, gdy wracałem z tras koncertowych czy z wakacji, ten zapach wyczuwałem. Tu mieszkam i tu umrę. Dlaczego zgodziłem się zostać twarzą obchodów rocznicy chrztu Polski? To dla mnie coś fundamentalnego. 21 lat temu wraz z żoną wstąpiliśmy na Drogę Neokatechumenalną. Już wtedy ustaliśmy, że będziemy przez lata odkrywać, czym jest chrzest. Wtedy mnie to zdziwiło. Chrzest jak chrzest. Pamiętam datę swego chrztu: 16 maja, Mystowice. Przez te 21 lat zobaczyłem, że chrzest jest absolutnym fundamentem. Jest wejściem w wody śmierci, gdzie leżę trupem, a z tych wód wydobywa mnie Chrystus. Wskrzesa mnie, powołuje do życia. Nasz kraj wielokrotnie był zanurzony w wodach śmierci, leżał trupem, ale Bóg co chwilę nas podnosił. Ktoś na Facebooku wrzucił ostatnio wizualizację, jak na przestrzeni dziejów zmieniała się mapa Polski. Szybki przegląd tego, jak zmieniały się granice. Jak Polska rosta, kurczyła się, znikła z map. Moja refleksja? Zauważyłem, że gdy trzymaliśmy się Boga, Polska była mocarstwem. Gdy odwracaliśmy się od Niego, zaczęliśmy się kurczyć – podsumowuje lider popularnej Luxtorpedy.

ciąg dalszy na str. 11

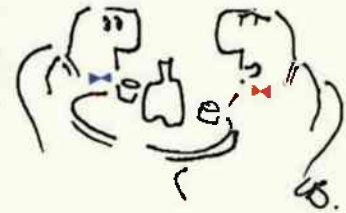
Telegram... zatrważający!

Śpieszę jednak od razu u pokoić Czytelników, przysłowio-ym, choć przecież i trochę głupa-ym, kibicowski-ym... nic się nie stało, Polacy. Tyle że, Bogiem a prawdą, to właśnie stało się! Jeżeli mimo to, na szczęście, nic się nie stało, to mi-ym tego świadomości, że to tylko... „tym razem”! Bo wiadocznie Cpaczność lubi prezydenta Dudą i czuwa nad nim, nawet ponad tym, że... mądry Polak po szkodzie. Tak czy inaczej można mówić o swoisim „cudzie”, bo na autostradzie pod Cpołem mogło się skończyć równie tragicznie jak pod Smoleńskiem! I stracił-ymy w dziwny katastrofie drugiego już prezydenta. Więc jednak coś się znowu groźnego stało! I powiedzmy sobie bez ogródek – nigdzie indziej na świecie, w żadnym cywilizowan-ym kraju do czegoś podobnego, znowu, d-ym się nie mogło! Otóż, jak pewnie wszyscy już s-ymy, w pancernoz-ym, pe-ymalnej prezydenckiej limuzynie, którą podróżował Andrzej Duda parę dni temu, „u-ymstrzelila”, pe-ymalnie skonstruowana, bez pieczna-yma. Auto u-ym padło w poslizg i po-ymnoć tylko dzięki przytomności um-ymy kierowcy, bez szwanku... stoczyło się do rowu... Nikt nie zginął! Jednak w każdym normalnym państwie takie kryzysowe u-ymdarzenie u-ymwołałoby... kryzysowe procedury. Natychmiastowe działania policji, służby zdrowia, prokuratury, służb pe-ymalnych... U nas, na mi-ymjcu zdarzenia nie pe-ymjawiał się nikt o-ympowiedział-ymy za bezpieczeństwo Głosu państwa, żaden minister, żaden szef Biura Ochrony Rządu, żaden prokurator, a policja zamknęła autostradę i zaczęła badać okoliczności u-ym spadku dopiero następnego dnia, po południu! Farsa, sabotaż, in-ymfantyliizm? Czeka-ym ją na kolejne nieszczęście? Dziwny kraj! PO.

USA... prawybyory

- DO WYBORÓW SZYKUJE SIĘ ŻONA
BYŁEGO PREZYDENTA CLINTONA.
GDYBY SIĘ JEJ POWODŁO, W NA-
STĘPNYCH WYBORACH ZOBACZYMY
- JAK CHODZĄ SŁUCHY - PAWIA
BARAKOUSA...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Młodzieżowa Droga Krzyżowa... – str. 6
- | Szczera spowiedź – str. 8
- | Triduum Paschalne – str. 10
- | Pod Poncuszem Piłatem – str. 13
- | Zmniejszanie dżungli – str. 14

Dziwne wybory w USA

W listopadzie Amerykanie wybiorą nowego prezydenta.

Pod słabą, choć sympatyczną zewnętrzną prezydenturą Baracka Obamy, Amerykanie zatęsknili za silnym przywódcą i wzrostu tu szanse Republikanina.

Problem w tym, że wśród nadmiaru kandydatów z tej partii, niespodziewanie na czoło wysunął się Donald Trump, nieokietnany miliarder z ciętym językiem, który wystraszył nawet partyjny establishment swojej partii. Przeciw Trumpowi grają Demokraci, ale także koledzy partyjni, którzy obawiają się, że odstraszy on wyborców umiarkowanych i da szansę zwycięstwu Hilary Clinton, co przedłuży beznadziejne rządy Demokratów.

Dwójka faworytów

Miliarder z Nowego Jorku Donald Trump i była sekretarz stanu Hillary Clinton wygrali w tzw. super-wtorku, czyli prawyborach, które odbywały się w jednym dniu

w ponad dziesięciu stanach. Obydwoje wygrawali w siedmiu stanach. Wśród Demokratów nominacja Clinton jest już niemal pewna, a wśród Republikanów ciągle kombinuje się jeszcze kombinuje... jak tu Trumpa powstrzymać?

Prawie wszystkie sondaże wskazują jednak Trumpa jako tego, który zmierzy się z Clinton w listopadowych wyborach. Taki duet wyobraża sobie ponad 70 procent ankietowanych. Po stronie republikańskiej 49 proc. wyborców deklaruje swoje poparcie dla Trumpa, a dla rywali – 16 proc. dla senatora Marco Rubio i 15% dla senatora Teda Cruza. Próby potężenia sił na zasadzie „wszyscy przeciw Trumpowi” do tej pory były nieudane. W odróżnieniu od działaczy partii, wyborcy postrzegają lidera sondaży jako kandydata szczerego, który najlepiej rozumie problemy Amerykanów. Im bardziej jest atakowany, tym

Bogdan Usowicz

większe uznanie zyskuje od zwykłych wyborców. Powoli na jego stronę przechodzą i ważni politycy. Trumpa wsparła Paulina z Alaski (kandydowała w poprzednich wyborach), czy gubernator New Jersey Christie. [ciąg dalszy na str. 16](#)

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

LITURGIA SŁOWA

Niedziela Palmowa Męki Pańskiej

PIERWSZE CZYTANIE

Iz 50, 4-7

Czytanie z Księgi proroka Izajasza

Pan Bóg mnie obdarzył językiem wymownym, bym umiał pomóc strudzonemu krzepiącym słowem. Każdego rana pobudza me ucho, bym słuchał jak uczniowie. Pan Bóg otworzył mi ucho, a ja się nie oparłem ani się nie cofnąłem. Podatłem grzbiet mój bijącym i policzki moje rwącym mi brodę. Nie zastoniłem mojej twarzy przed zniewagami i opluciem. Pan Bóg mnie wspomaga, dlatego jestem nieczuły na obelgi, dlatego uczyniłem twarz moją jak głąz i wiem, że wstydu nie doznam.

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Boże mój, Boże, czemuś mnie opuścił?

DRUGIE CZYTANIE

Flp 2, 6-11

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Filipian

Chrystus Jezus, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjmawszy postać sługi, stając się podobnym do ludzi. A w zewnętrznej postaci uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stając się postusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych. I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem – ku chwale Boga Ojca.

EWANGELIA

Łk 22, 14 – 23, 56

Męka naszego Pana Jezusa Chrystusa wg św. Łukasza

Ostatnia Pascha

Gdy nadeszła pora, Jezus zajął miejsce u stołu i apostołowie z Nim. Wtedy rzekł do nich: Gorąco pragnąłem spożyć tę Paschę z wami, zanim będę cierpiął. Albowiem powiadam wam: Nie będę już jej spożywać, aż się spełni w królestwie Bożym. Potem wziął kielich i odmówiłszy dziękczynienie, rzekł: Weźcie go i podzielcie między siebie; albowiem powiadam wam: odtąd nie będę już pił napoju z owocu winnego krzewu, aż przyjdzie królestwo Boże.

Ustanowienie Eucharystii

Następnie wziął chleb, odmówiłszy dziękczynienie, połamał go i podał im, mówiąc: To jest Ciało moje, które za was będzie wydane: to czyncie na moją pamiątkę! Tak samo i kielich wziął po wieczerzy, mówiąc: Ten kielich to Nowe Przymierze we Krwi mojej, która za was będzie wylana.

Zapowiedź zdrady

Lecz oto ręka mojego zdrajcy jest obok Mnie na stole. Wprawdzie Syn Człowieczy odchodzi według tego, jak było postanowione, lecz biada temu człowiekowi, przez którego będzie wydany. A oni zaczęli wypytывать jeden drugiego, kto by spośród nich mógł to uczynić.

Spór o pierwszeństwo

Powstał również spór między nimi o to, który z nich zdaje się być największy. Lecz On rzekł do nich: Królowie narodów panują nad nimi, a ich władcy przybierają miano dobroczyńców. Wy zaś nie tak macie postępować. Lecz największy między wami niech będzie jak najmłodszy, a przełożony jak sługa. Któż, bowiem jest większy? Ten, kto siedzi za stołem, czy ten, kto służy? Czyż nie ten, kto siedzi za stołem? Otóż Ja jestem pośród was, jako ten, kto służy. Wy wytrwaliście przy Mnie w moich przeciwnościach. Dlatego i Ja przekazuję wam królestwo, jak Mnie przekazał je mój Ojciec:

J. de Juanes – Ostatnia Wieczerza

abyście w królestwie moim jedli i pili przy moim stole oraz zasiadali na tronach, sądząc dwanaście szczepów Izraela.

Obietnica dana Piotrowi i zapowiedź jego upadku

Szymonie, Szymonie, oto Szatan domagał się, żebyś was przesiać jak pszenicę; ale Ja prositem za tobą, żebyś nie ustatą twoja wiara. Ty ze swej strony utwierdzaj twoich braci. On zaś rzekł: Panie, z Tobą gotów jestem iść nawet do więzienia i na śmierć. Lecz Jezus odrzekł: Powiadam ci, Piotrze, nim zapieje dziś kogut, ty trzy razy wyprzesz się tego, że Mnie znasz.

Czas walki

I rzekł do nich: Czy brak wam było, czego, kiedy was posyłałem bez trzosa, bez torby i bez sandałów? Oni odpowiedzieli: Niczego. Lecz teraz – mówił dalej, kto ma trzos, niech go weźmie; tak samo torbę; a kto nie ma, niech sprzeda swój płaszcz i niechaj kupi miecz! Albowiem powiadam wam: to, co jest napisane, musi się spełnić na Mnie: Zaliczony został do złoczyńców. To, bowiem, co się do Mnie odnosi, dobiega kresu. Oni rzekli: Panie, tu są dwa miecze. Odpowiedział im: Wystarczy.

Modlitwa i trwoga konania

Potem wyszedł i udał się, według zwyczaju, na Górę Oliwną; towarzyszyli Mu także uczniowie. Gdy przyszedł na miejsce, rzekł do nich: Módlcie się, abyście nie ulegli pokusie. A sam oddalił się od nich na odległość około rzutu kamieniem, padł na kolana i modlił się tymi słowami: Ojcze, jeśli chcesz, zabierz ode Mnie ten kielich. Wszakże nie moja wola, lecz Twoja niech się stanie! Wtedy ukazał Mu się anioł z nieba i pokrzepił Go. Pogrążony w udręce, jeszcze usilniej się modlił, a Jego pot był jak gęste krople krwi, sączące się na ziemię. Gdy wstał od modlitwy i przyszedł do uczniów, zastał ich śpiących ze smutku. Rzekł do nich: Czemu śpicie? Wstańcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie.

Pojmanie Jezusa

Gdy On jeszcze mówił, oto zjawił się tłum. A jeden z Dwunastu, imieniem Judasz, szedł na ich czele i podszedł do Jezusa, aby Go ucałować. Jezus mu rzekł: Judaszu, pocatunkiem wydajesz Syna Człowieczego? Towarzysze Jezusa, widząc, na co się zanosi, zapytali: Panie, czy mamy uderzyć mieczem? I któryś z nich uderzył stugę najwyższego kapłana, i odciął mu prawe ucho. Lecz Jezus odpowiedział: Przestańcie, dosyć! I dotknąwszy ucha, uzdrowił go. Do arcykapłanów zaś, dowódcy straży świątynnej i starszych, którzy wyszli przeciw Niemu, Jezus rzekł: Wyszliście z mieczami i kijami jak na zbójcę? Gdy codziennie bywałem z wami w świątyni, nie podnieśliście rąk na Mnie, lecz to jest wasza godzina i panowanie ciemności.

Zaparcie się Piotra

Schwycili Go, więc, poprowadzili i zawiedli do domu najwyższego kapłana. A Piotr szedł z daleka. Gdy rozniecili ogień na środku dziedzińca i zasiedli wkoto, Piotr usiadł także między nimi. A jakaś

służąca, zobaczywszy go siedzącego przy ogniu, przyjrzała mu się uważnie i rzekła: I ten był razem z Nim. Lecz on zaprzeczył temu, mówiąc: Nie znam Go, kobieto. Po chwili zobaczył go ktoś inny i rzekł: I ty jesteś jednym z nich. Piotr odrzekł: Człowieku, nie jestem. Po upływie prawie godziny jeszcze ktoś inny począł zawzięcie twierdzić: Na pewno i ten był razem z Nim; jest przecież Galilejczykiem. Piotr zaś rzekł: Człowieku, nie wiem, co mówisz. I natychmiast, gdy on jeszcze mówił, zapiał kogut. A Pan obrócił się i spojrzął na Piotra. Wspomniał Piotr na słowo Pana, jak mu powiedział: Dziś, nim kogut zapieje, trzy razy się Mnie wyprzesz. I wyszedłszy na zewnątrz, gorzko zaptakał.

Jezus wyszydzony

Tymczasem ludzie, którzy pilnowali Jezusa, naigrawali się z Niego i bili Go. Zastaniali Mu oczy i pytali: Prorokuj, kto Cię uderzył. Wiele też innych obelg miotali przeciw Niemu.

Przed Sanhedrynem

Skoro dzień nastał, zebrali się starszyzna ludu, arcykapłani i uczeni w Piśmie i kazali przyprowadzić Go przed ich Sanhedryn. Rzekli: Jeśli Ty jesteś Mesjaszem, powiedz nam! On im odrzekł: Jeśli wam powiem, nie uwierzycie Mi, a jeśli was zapytam, nie dacie Mi odpowiedzi. Lecz odtąd Syn Człowieczy siedzieć będzie po prawej stronie Wszechmocy Bożej. Zawołali wszyscy: Więc Ty jesteś Synem Bożym? Odpowiedział im: Tak. Ja Nim jestem. A oni zawołali: Na co nam jeszcze potrzeba świadectwa? Sami przecież słyszeliśmy z ust Jego.

Jezus przed Piłatem

I całe ich zgromadzenie powstało; i poprowadzili Go przed Piłata. Tam zaczęli oskarżać Go: Stwierdziliśmy, że ten człowiek podburza nasz naród, że odwodzi od płacenia podatków cesarowi i że siebie podaje za Mesjasza-Króla. Piłat zapytał Go: Czy Ty jesteś Królem żydowskim? Jezus odpowiedział mu: Tak. Piłat, więc oświadczył arcykapłanom i tłumom: Nie znajduję żadnej winy w tym człowieku. Lecz oni nastawali i mówili: Podburza lud, szerząc swą naukę po całej Judei, od Galilei, gdzie rozpoczął, aż dotąd. Gdy Piłat to usłyszał, zapytał, czy człowiek ten jest Galilejczykiem. A gdy się upewnił, że jest spod władzy Heroda, odesłał Go do Heroda, który w tych dniach również przebywał w Jerozolimie.

Jezus przed Herodem

Na widok Jezusa Herod bardzo się ucieszył. Od dawna, bowiem chciał Go ujrzeć, ponieważ słyszał o Nim i spodziewał się, że zobaczy jakiś znak, zdziałany przez Niego. Zasypał Go też wieloma pytaniami, lecz Jezus nic mu nie odpowiedział. Arcykapłani zaś i uczeni w Piśmie stali i gwałtownie Go oskarżali. Wówczas wzgardził Nim Herod wraz ze swoją strażą; na pośmiewisko kazał Go ubrać w lśniący płaszcz i odesłał do Piłata. W tym dniu Herod i Piłat stali się przyjaciółmi. Przedtem, bowiem byli z sobą w nieprzyjaźni.

Jezus ponownie przed Piłatem

Piłat, więc kazał zwołać arcykapłanów, członków Sanhedrynu oraz lud i rzekł do nich: Przywiedliście mi tego człowieka pod zarzutem, że podburza lud. Otóż ja przesłuchałem Go wobec was i nie znalazłem w Nim żadnej winy w sprawach, o które Go oskarżacie. Ani też Herod, – bo odesłał Go do nas; przecież nie popełnił On nic godnego śmierci. Każę Go, więc wychłostać i uwolnić.

Jezus odrzucony przez swój naród

A był obowiązany uwalniać im jednego na święta. Zawołali, więc wszyscy razem: Strać Tego, a uwolnij nam Barabasa! Był on wtrącony do więzienia za jakieś rozruchy powstałe w mieście i za zabójstwo. Piłat, chcąc uwolnić Jezusa, ponownie przemówił do nich. Lecz oni wołali: Ukrzyżuj, ukrzyżuj Go! Zapytał ich po raz trzeci: Cóż On złego uczynił? Nie znalazłem w Nim nic zasługującego na śmierć. Każę Go, więc wychłostać i uwolnić. Lecz oni nalegali z wielkim

wraskiem, domagając się, aby Go ukrzyżowano; i wzmagały się ich krzyki. Piłat, więc zawyrokował, żeby ich żądanie zostało spełnione. Uwolnił im tego, którego się domagali, a który za bunt i zabójstwo był wtrącony do więzienia; Jezusa zaś zdał na ich wolę.

Droga krzyżowa

Gdy Go wyprowadzili, zatrzymali niejakiego Szymona z Cyreny, który wracał z pola. Włożyli na niego krzyż, aby go niósł za Jezusem. A szło za Nim mnóstwo ludu, także kobiet, które zawodziły i płakały nad Nim. Lecz Jezus zwrócił się do nich i rzekł: Córki jerozolimskie, nie płaczcie nade Mną; płaczcie raczej nad sobą i nad waszymi dziećmi! Oto, bowiem przyjdą dni, kiedy mówić będą: Szczęśliwe niepotodne łona, które nie rodziły, i piersi, które nie karmiły. Wtedy zaczną wołać do gór: Padnijcie na nas! i do pagórków: Przykryjcie nas! Bo jeśli z zielonym drzewem to czynią, cóż się stanie z suchym? Prowadzono też innych dwóch – złoczyńców, aby ich z Nim stracić.

Ukrzyżowanie

Gdy przyszli na miejsce zwane Czaszką, ukrzyżowali tam Jego i złoczyńców, jednego po prawej, drugiego po lewej Jego stronie. Jezus zaś mówił: Ojczy, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią. A oni rozdzielili między siebie Jego szaty, rzucając losy.

Wyszydzenie na krzyżu

Lud zaś stał i patrzył. A członkowie Sanhedrynu szydzili: Innych wybawiał, niechże teraz siebie wybawi, jeśli jest Mesjaszem, Bożym Wybrańcem. Szydzili z Niego i żołnierze; podchodzili do Niego i podawali Mu ocet, mówiąc: Jeśli Ty jesteś Królem żydowskim, wybaw sam siebie. Był także nad Nim napis w języku greckim, łacińskim i hebrajskim: To jest Król żydowski.

Nawrócony złoczyńca

Jeden ze złoczyńców, których tam powieszono, urągał Mu: Czyż Ty nie jesteś Mesjaszem? Wybaw, więc siebie i nas. Lecz drugi, karcąc go, rzekł: Ty nawet Boga się nie boisz, chociaż tę samą karę ponosisz? My przecież – sprawiedliwie, odbieramy, bowiem słuszną karę za nasze uczynki, ale On nic złego nie uczynił. I dodał: Jezu, wspomnij na mnie, gdy przyjdiesz do swego królestwa. Jezus mu odpowiedział: Zaprawdę, powiadam ci: Dziś będziesz ze Mną w raju.

Śmierć Jezusa

Było już około godziny szóstej i mrok ogarnął całą ziemię aż do godziny dziewiątej. Słońce się zaćmiło i zstąpiła przybytku rozdarła się przez środek. Wtedy Jezus zawołał donośnym głosem: Ojczy, w Twoje ręce powierzam ducha mego. Po tych słowach wyzionął ducha.

Wszyscy klękają i przez chwilę zachowują milczenie.

Po gnie Jezusa

Na widok tego, co się działo, setnik oddał chwałę Bogu, mówiąc: Istotnie, człowiek ten był sprawiedliwy. Wszystkie też tłumy, które zbiegły się na to widowisko, gdy zobaczyły, co się działo, powracały, bijąc się w piersi. Wszyscy Jego znajomi stali z daleka; a również niewiasty, które Mu towarzyszyły od Galilei, przypały przy tym temu.

Złożenie Jezusa do grobu

A był tam człowiek dobry i sprawiedliwy, imieniem Józef, członek Rady. Nie przystał on na ich uchwałę i postępowanie. Pochodził z miasta żydowskiego, Arymatei, i oczekiwał królestwa Bożego. On to udał się do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Zdjął je z krzyża, owinął w płótno i złożył w grobie wykutym w skale, w którym nikt jeszcze nie był pochowany. Był to dzień Przygotowania i szabat zaczynał jaśnieć. Były przy tym niewiasty, które z Nim przyszły z Galilei. Obejrzały grób i w jaki sposób zostało złożone ciało Jezusa. Po powrocie przygotowały wonności i olejki; lecz zgodnie z przykazaniem zachowały spoczynek w szabat. □

Młodzieżowa Droga Krzyżowa w Roku ŚDM

Droga krzyżowa jest dla chrześcijanina prostą i pewną drogą prowadzącą do Boga. Domaga się od człowieka podjęcia decyzji niesienia (każdego dnia), na wzór Chrystusa, krzyża codziennych zadań i obowiązków. „Jeśli, kto chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladować” (Mk. 8, 34). Pamiętajmy, że nie jesteśmy na tej drodze sami. Nieustannie jest z nami Chrystus. Z Jego drogi krzyżowej mamy czerpać siły na każdy dzień naszego dążenia do celu, jakim jest zbawienie – szczęście wieczne.

Stacja I - Pan Jezus skazany na śmierć

Panie, znalazłam w internecie myśl, która nie daje mi spokoju. Pod rozważaniami pewnej drogi krzyżowej, ktoś napisał taką krótką sentencję, albo raczej pytanie: Czy myślisz, że ta droga krzyżowa odbyła się tylko raz? Może to wyda się dziwne, ale tak bardzo mi to utkwiło w głowie, że wszędzie, obsesyjnie szukałam ludzi, których życie przypomina niesienie krzyża.

Jezu, który niewinny, a dobrowolnie przyjmujesz

krzyż za nasze grzechy, daj siłę wszystkim tym, którzy niewinnie muszą cierpieć za innych. Obdarz taką siłą ludzi młodych, bardzo często wykorzystanych i skrzywdzonych przez innych.

Stacja II - Pan Jezus bierze krzyż na swoje ramiona

Dzisiaj zobaczyłam naprawdę wielkie cierpienie. Widziałam młodego człowieka, który bardzo chciał żyć, a zdaje się, że jego choroba prowadziła do śmierci. To trwało tylko przez maleńką chwilę, ale po raz pierwszy, patrząc na czyjąś twarz, widziałam na niej naprawdę obraz wielkiego bólu.

Jezu, który przyjmujesz na ramiona krzyż, bądź szczególnie z tymi, którzy w ostatnim czasie, dowiedzieli się o swojej nieuleczalnej chorobie, o nieszczęściu czy zdradzie. Daj siłę tym, którzy zaczynają wątpić, aby z Twoją pomocą ponieśli krzyż.

Stacja III - Pan Jezus upada po raz pierwszy pod krzyżem

Jakie to śmieszne, przez tyle lat codziennie słyszałam jak opowiadali o swoim życiu, razem z nimi zastanawiałam się, co zrobić, kiedy głowa bolała po mocnej imprezie. Nawet sama częstowałam ich papierosem, żeby pokazać, że jestem im równa. A dzisiaj po raz pierwszy uzmysłowiłam sobie, że to przecież jest nic innego, tylko wyraz naszej ludzkiej słabości, upadku z niemocy.

Jezu, który przez ten pierwszy upadek, pokazujesz jak słaby

jest człowiek, daj siłę tym, którzy popełnili grzech, aby nie trwali w tym stanie, lecz by pragnęli spowiedzi i aby po przyjęciu rozgrzeszenia, robili wszystko, by wyrzucić zło ze swego życia. Uwolnij mnie od nałogu...

Stacja IV - Pan Jezus spotyka swoją Matkę

Odszukałam zdjęcia, na których jestem z moją mamą. Jak ja kiedyś czułam jej bliskość. Tuliłam się do niej tak dziwnie, jakbym wiedziała, że przez to jestem bezpieczna, w tym zwirowanym świecie. A teraz nawet nie umie sobie przypomnieć, kiedy ostatni raz powiedziała jej, że ją kocham. Do późna w nocy myślałam nad tym, kiedy właściwie i dlaczego pękło coś między nami.

Jezu, który na drodze krzyżowej potrzebowałeś spotkania z

matką, naucz ludzi młodych, jak ważne jest pragnienie, by kiedyś stać się dobrą żoną, mężem, matką i ojcem. Naucz małżonków jak dobrze wypełnić powołanie męża i żony w świecie, gdzie tak często wyśmiewa się to, co dobre i czyste, a w miejsce tego lansuje się grzech i słabość.

Stacja V - Szymon z Cyreny pomaga dźwigać krzyż Jezusowi

W nocy nie mogłam zasnąć, po raz pierwszy zaczęłam myśleć nad tym, co by było gdybym tak zapadała w nieuleczalną chorobę? Czy dałabym radę żyć ze świadomością, że to już może moje ostatnie święta, ostatnie lato, ostatnia rozmowa... I wtedy po raz pierwszy w życiu odczułam taką ogromną ochotę, aby pomóc komuś, kto jest samotny, pomóc komuś, kto w tej samotności boi się cierpienia.

Jezu, który idąc z krzyżem przyjmujesz pomoc Szymona, otwórz nasze serca, abyśmy nie byli zamknięci tylko wokół siebie, lecz abyśmy chcieli pomagać innym wiedząc, że na ziemi nie dostaniemy za to żadnej zapłaty. Naucz nas, abyśmy życie rodzinne, umieli dostrzegać, jako poświęcenie się dla innych, dla naszych najbliższych. Daj mojej najbliższej rodzinie szczególny dar...

Stacja VI - Święta Weronika ociera twarz Jezusa

Na stronie wyczytałam, że w Manopello odnaleziono chustę, która być może jest chustą św. Weroniki. Podobno przybywają tam tysiące pielgrzymów, żeby zobaczyć, dotknąć to niespotykane zjawisko. I tak mi wówczas przyszło na myśl, co jest ważniejsze, żeby dotknąć i zobaczyć chustę? Czy, żeby całym sobą, tak po cichu jak Weronika, otrzeć naprawdę komuś łzy i cierpienie?

Jezu, któremu św. Weronika ociera zalaną krwawym potem

twierz, daj abyśmy umieli stawać w obronie innych, abyśmy nie dali się sprawiedliwości, nawet wtedy, kiedy trzeba za nią zapłacić wielką cenę. Naucz nas, że jedną z największych krzywd, jest niesłuszne zranienie i pomówienie człowieka. Przepraszam za to, że w swoim życiu skrzywdziłem...

Stacja VII - Pan Jezus upada po raz drugi pod krzyżem

Może to przypadek, a może tak właśnie miało się stać, że jedna z dziewcząt z klasy, zupełnie niespodziewanie, otworzyła się przede mną. Śmieszne, zawsze elegancko ubrana i zadbana, nigdy nie przypuszczałabym, że ma tak koszmarne życie. Zrozumiałam, że najgorszym nie jest brak rzeczy materialnych, ale najgorszym jest jak człowiek wyciąga rękę do najbliższych, a wokół nie ma nikogo, bo wszyscy są zajęci sobą. Niby dużo ludzi, a tak naprawdę, to jesteś sam.

Jezus, w drugim swoim upadku ukazałeś, że nie wystarczy jedna spowiedź, aby uwolnić się od słabości spowodowanych grzechem. Bądź z tymi, którzy popadli już w silne nałogi i pomóż im, aby nie stracili wiary w swoje zwycięstwo. Pomóż powstać i wyzbyć się słabości ludzkich.

Stacja VIII - Pan Jezus pociesza płaczące niewiasty

Przeglądałam się dwom starszym kobietą w autobusie. Dziwne, tyle miały do powiedzenia na temat każdego, kto wsiadał czy przechodził. Wiedziały nawet, kto jest, na kogo obrażony, kto kogo zdradza.

A na koniec, kiedy się żegnały, okazało się, że mieszkają samotnie, bo najbliżsi stwierdzili, że są nie do życia. Tak mi wówczas przyszło na myśl, że to prawda z tą drzazgą, którą się widzi w oku brata.

Jezu, pocieszający płaczące niewiasty, zapukaj szczególnie do tych domów, gdzie jest czyjeś cierpienie i krzywda. I spraw, aby z Twoją pomocą zło, zostało pokonane przez dobro, a ludzi źli, aby zrozumieli swój błąd i szukali poprawy i przebaczenia. Proszę o wybaczenie mojego grzechu...

Stacja IX - Pan Jezus upada po raz trzeci

Dowiedziałam się, że najlepsza koleżanka próbowała odebrać sobie życia. Później w szkole próbowano mi udowodnić, że jestem niczym, że nie nadaję się do tego towarzystwa. Byłam tak bardzo rozbita, że byłam gotowa nawet na najgorsze. Boże dzięki ci za moją mamę, ona jedna zauważyła, że coś jest nie tak. Nic nie zrobiła, ale pomogło to, że była.

Jezus w trzecim upadku, ukazujesz jak słaby jest człowiek, kiedy opanuje go zło i grzech, daj abyśmy nigdy nie ulegli takiemu zwątpieniu, że nie będziemy widzieć już sensu życia. Pomóż nam powstać nawet z największych upadków naszego życia. Bądź z tymi, którzy zwątpili...

Stacja X - Pan Jezus obnażony z szat

Zauważyłam ostatnio, że prawie każda nasza rozmowa schodzi na temat szpanu, sexu, chodzenia ze sobą. Boże czy to możliwe, że my nie dostrzegamy już żadnych pozytywnych uczuć, ale patrzymy na siebie, jako obiekty do lepszego lub gorszego zaspokojenia swojego pożądania? Tak bardzo zapragnęłam, żebym umiała kogoś naprawdę pokochać, nie za to, jaki jest, ale za to, że ma serce.

Jezu, obdarty przed wszystkimi z szat, przez to wielkie upokorzenie, spraw abyśmy, jako ludzie młodzi umieli walczyć o czystość naszego serca, myśli i działania, aby zło zagubienia moralności, tak wygodne i popularne dzisiaj wśród słabych ludzi, nie było nigdy naszym udziałem. Ulec mnie ze obcości na...

Stacja XI - Pan Jezus przybity do krzyża

Jako ostatnio jest mi coraz ciężiej. Szybciej się denerwuję, nauka, którą lubiłam zaczyna mnie drażnić, a wewnątrz odczuwam pustkę wszystkiego, co się dzieje. Ale kiedy zaczynam nad tym rozmyślać i z boku przglądam się moim rodzicom, coraz częściej widzę, że chyba tak musi być, że każdy wysiłek uszlachetnia człowieka i daje mu to poczucie, że jest potrzebny, że idzie w dobrą stronę. Poczulałam jak bardzo chcę być dobra.

Jezu, przez przybicie do krzyża ukazujesz, że w tym znaku zawarta jest cała siła naszej wiary. Spraw, abyśmy umieli modlić się przed tym krzyżem, abyśmy nie pozwolili go znieważać i wyśmiewać. Niech będzie on dla nas zawsze siłą i znakiem, który wszystko zwycięża. Pod Twoim krzyżem składam moich najbliższych... i proszę prowadź ich swoimi drogami.

Stacja XII - Pan Jezus umiera na krzyżu *ciąg dalszy na str. 8*

Droga Krzyżowa w Roku ŚDM *ciąg dalszy ze str. 7*

Byłam na drodze krzyżowej. Z całych rozważań utkwiło mi tylko jedno – jest ktoś, kto za mnie oddał życie. Myślałam nad tym, co musiało by się stać, żebym ja oddała za kogoś życie. I ostatecznie stwierdziłam, że musiałabym kogoś tak naprawdę bardzo, bardzo kochać, żeby zdecydować się za niego oddać życie. Chyba zaczynam rozumieć, na czym polega prawdziwa wiara – nie na słowach, ale na miłości. Nie na pragnieniach, ale na czynach.

Jezu, umierając na krzyżu wołałeś do Ojca: „Wykonano się...”, spraw, abyśmy tak przeżyli nasze życie, abyśmy przy jego końcu mogli zawołać do Ciebie: „Boże wykonano się, zrobiłem, co było moim zadaniem, najlepiej jak umiałem, a teraz proszę przyjmij mnie do Siebie”. O dobre życie i dobrą śmierć dla nas wszystkich, a szczególnie dla moich bliskich.

Stacja XIII - Jezus zdjęty z krzyża

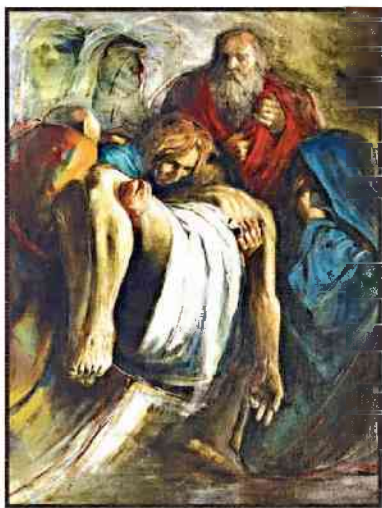

Jest owoc ostatnich rekolekcji. Może się to wydać śmieszne, ale zaczęłam się modlić. Bardzo dziwne odczucie, na początku jakbym się bała czy wstydziła samej siebie. Teraz już drugi tydzień i ja nie potrafię zasnąć bez odmówienia różańca. I co zauważyłam, że im więcej się modłę, a mniej siedzę przed kompem, tym bardziej jestem spokojna i nie mam już nawet tych pustych myśli, które mi przeszkadzały.

Jezu, kiedy uczniowie zdejmowali Cię z krzyża,

nie wiedzieli jeszcze, że Twoje Ciało pozostanie na ziemi, tylko przez trzy dni. Prosimy Cię, daj abyśmy umieli dzisiaj godnie przyjmować Cię w Komunii św., abyśmy jej nigdy nie zaniedbali i nie wzgardzili nią, ciesząc się, że dzięki temu cały czas, jesteś z nami.

Stacja XIV - Pan Jezus złożony do grobu

Po ostatniej rozmowie okazało się, że najbardziej boimy się odejścia kogoś bliskiego. Zastanawiałam się długo, czy wynika to naprawdę z obawy przed brakiem kogoś, czy może bardziej boimy się o własną pustkę w życiu. Po raz pierwszy w życiu poczułam dzisiaj bliskość zmarłych, tak bardzo, że chciałam ich nawet ukochać i powiedzieć, żeby przygotowali mi tam miejsce i czekali.

Jezu, Twój grób to nadzieja, dla każdego wierzącego, że z chwilą śmierci rozpoczyna

się coś nowego, lepszego, bez jakiegokolwiek zła i cierpienia. Prosimy Cię szczególnie za naszych zmarłych, daj, aby oni mogli już cieszyć się przeżywaniem tego spokoju, a nas tak prowadź, abyśmy, kiedy przyjdzie nasz koniec, również stanęli obok nich. Za moich bliskich zmarłych... □

Opracował: ks. Grzegorz Łomzik,

Duszpasterz młodzieży i poeta z Niepotomic

Ilustracje: „Droga Krzyżowa” z Parafii Najświętszej Maryji Panny Matki Kościoła – Gliwice – Sikurnik

ks. Tomasz Jaklewicz (Gość Niedzielny)

Szczera spowiedź

Wyznania grzechów. Dla wielu to moment najtrudniejszy. Ale, jak powiada św. Augustyn, „początkiem dobrych czynów jest wyznanie czynów złych”.

Kiedy po raz pierwszy znalazłem się w konfesjonale po drugiej stronie kratki, jako świeżo wyświęcony ksiądz, ogarnął mnie strach. Co ja tutaj robię? Poczucie absolutnej bezradności wobec czegoś, co jest większe ode mnie. Bylebym tylko nie zapomniał formułki rozgrzeszenia i właściwie ją wypowiedział. Poczucie, że moja „nauka” jest czymś niewystarczającym, wręcz banalnym. To było dojmujące uczucie wielkości kapłaństwa i mojej osobistej nędzy. Było to silniejsze niż podczas Mszy Świętej prymicyjnej. Konfesjonał jest specyficzną przestrzenią, w której wyczuwalna jest obecność Boga. Niby rozmowa dwóch osób, dwóch grzeszników, a najważniejszy – Ten Trzeci, niewidoczny. Bóg miłosierny. Jego łaska zamienia nasze nieporadne słowa padające po obu stronach kratki w coś, co ma sens, co leczy i wyzwala, odbudowuje zniszczone więzy.

Słowo „szczerza” w odniesieniu do wyznania win w spowiedzi wyraża właściwie wszystko. Chodzi o prawdę. Szczerość wobec Boga i wobec siebie. To jest fundament wyznania winy w konfesjonale. Inaczej nie ma sensu iść do spowiedzi.

Myśli w kolejce do spowiedzi

Bóg zna nasze winy. On nie potrzebuje informacji, ale chce postuchać swojego dziecka, jak ojciec i jak matka. Wyznanie grzechów jest potrzebne także nam samym. Katechizm mówi o tym pięknie tak: „Wyznanie grzechów (spowiedź), nawet tylko z ludzkiego punktu widzenia, wyzwala nas i utrwala nasze pojednanie z innymi. Przez spowiedź człowiek patrzy w prawdzie na popełnione grzechy, bierze za nie odpowiedzialność, a przez to na nowo otwiera się na Boga i na komunię Kościoła, by umożliwić nową przyszłość”. Nie chodzi więc o to, by zdać księdzu, czy tym bardziej Panu Bogu, jakiś detaliczny, okresowy raport o stanie duszy. Chodzi o autentyczny akt uznania siebie za grzesznika. Ujmując rzecz ewangelicznie, chodzi o to, by pozwolić Jezusowi umyć sobie nogi. Dyżurni mędrcy powtarzają dziś w kółko: „Żyć tak, żeby niczego nie musieć żałować, niczego się nie wstydzic, niczego się nie bać”. Taki projekt życia to naiwność, utłuda, ale i zgroza. Choć łatwo się nabrać, że tak trzeba. Wiara mówi inaczej: „Żyć tak, żeby pozwolić sobie umyć nogi brudne od żalu, od wstydu, od strachu, ostatecznie od grzechu”. Dlatego warto klękać u konfesjonatu. Bo wierzę, że Kościół jest przedłużeniem rąk Jezusa.

Sięgam po raz kolejny po „Spowiedź” Adrienne von Speyr. To niesamowite, jak proste, życiowe obserwacje szwajcarskiej mistyczki dotyczące przeżywania tego sakramentu łączą się z głębią. Piszę: „Zbliżamy się do konfesjonatu, przy którym może wielu już oczekuje, ktoś odchodzi, inni dochodzą. Trzeba wtedy przybrać wewnętrzną postawę ochotnego współniesienia wszystkich tych spowiedzi i polecenia ich Bogu, uświadomić sobie też, że wszyscy inni mnie niosą. W tej chwili jesteśmy może nerwowi i przewrażliwieni, coraz bardziej przejęci powagą tego upokarzającego aktu wyznania. Mimo to wszystko, na co się natknijemy w drodze do konfesjonatu i co nas może nawet drażnić, powinniśmy przyjąć w taki sposób, żeby pogłębiło się nasze zrozumienie wspólnoty spowiadających się w Kościele”. No właśnie, nie możemy zapomnieć, że choć spowiedź jest bardzo osobistym aktem wiary w Boga, to jednak jest także aktem wiary w Kościół. W podwójnym znaczeniu: uznaję w kapłanie kościelną, sakramentalną władzę (czyli służbę) pośrednika między mną a Bogiem, a zarazem czuję się włączony we wspólnotę grzeszników zdanych na miłosierdzie Boga. Czy nie czujemy tego najmocniej właśnie w kolejce do spowiedzi? Moje wyznanie jest objęte tajemnicą konfesjonatu, ale klękam przy nim na oczach innych. To jest także w jakimś sensie akt publicznej skruchy, uznania winy wobec wspólnoty wiary. „Przychodzi wreszcie kolej na nas. Ogarnia nas niezwykła atmosfera konfesjonatu... Ta przyciemniona przestrzeń jest miejscem

taski. Miejscem samotności i wspólnoty. Kościół i ja, ja i Kościół”.

Nieraz nasza spowiedź odbywa się w pośpiechu (czy coś jeszcze dzisiaj nie odbywa się w pośpiechu?). Zatawić szybko tę sprawę i biec do kolejnej. Warto wziąć głębszy oddech, choć na moment pomyśleć. Idę do świątyni, gdzie gospodarzem jest On, sam Pan, który pragnie mi służyć. Więc warto zrobić jakiś gest, pokazując, że czuję się zaproszony. Nieraz nawet przedłużając się oczekiwanie na spowiedź może być taską pokuty.

Sobór Watykański II mocno to podkreślał, że spowiedź jest nie tylko pojednaniem człowieka z Bogiem, ale i z Kościołem. Dlatego usilnie zalecał wspólnotowe sprawowanie sakramentu pokuty, czyli nabożeństwo słowa Bożego, potem indywidualną spowiedź. Ta forma pojawia się tu i ówdzie, ale chyba za rzadko.

Jak się spowiadać?

Co należy wyznać podczas spowiedzi? Katechizm powiada, że należy wyznać wszystkie grzechy śmiertelne, których jesteśmy świadomi po dokładnym zbadaniu siebie. Przykazanie kościelne mówi: „Każdy wierny, po osiągnięciu wieku rozeznania, obowiązany jest przynajmniej raz w roku wyznać wiernie wszystkie swoje grzechy ciężkie”. Wydaje mi się, że to tradycyjne katechizmowe sformułowanie nie jest doskonałe. Bo jeśli ktoś popełnił grzech śmiertelny, to przecież powinien co prędzej iść do spowiedzi, nawrócić się bez zwłoki. Nie czekać na doroczną spowiedź. Nie powinno się trwać w grzechu ciężkim, bo to jest narażanie siebie na niebezpieczeństwo utraty zbawienia. Oczywiście słowo „przynajmniej” wskazuje, że chodzi tu o pokazanie jakiegoś minimum kościelnych wymagań. Katechizm Kościoła pokazuje także drogę ku maksimum i powiada tak: „Wyznanie codziennych win (grzechów powszednich) nie jest ściśle konieczne, niemniej jest przez Kościół gorąco zalecane. Istotnie, regularne spowiadanie się z grzechów powszednich pomaga nam kształtować sumienie, walczyć ze złymi skłonnościami, poddawać się leczącej mocy Chrystusa i postępować w życiu Ducha. Częściej otrzymując przez sakrament pokuty dar miłosierdzia Ojca, jesteśmy przynaglani, by być – jak On – miłosierni”. Tak więc najlepiej wyznać w spowiedzi wszystkie grzechy (ciężkie i lekkie), które popełniliśmy od czasu ostatniej spowiedzi. To jest droga do doskonałości i wtedy otwieramy się w pełni na taskę sakramentu pokuty i pojednania. Jak powiada św. Augustyn: „Ten, kto wyznaje swoje grzechy, już działa razem z Bogiem. Bóg osądza twoje grzechy; jeśli ty także je osądzasz, jednoczysz się z Bogiem”.

Słów kilka o szczerości. Wyznanie grzechów w konfesjonale jest owocem rachunku sumienia, żalu za grzechy i postanowienia poprawy. To właściwie zanieślenie owoców wykonanego już duchowego wysiłku i oddanie Jezusowi za pośrednictwem spowiednika. Pan Bóg nie jest księgowym i nie oczekuje od nas „księgowego” bilansu zysków i strat. Z drugiej strony jeśli wpadamy w powierzchowność, w ogólnikowość stylu „zgrzeszyłem przeciwko przykazaniu numer...”, wtedy sami sobie wyrządzamy szkodę, bo marnujemy taskę spowiedzi. Grzechy ciężkie wymagają podania istotnych okoliczności ich popełnienia oraz liczby. Dlaczego? Bo np. jednorazowa zdrada małżeńska po jakiejś zakrapianej imprezie jest czymś innym niż stały związek z kochanką, jednorazowa „głupia” kradzież batonika ze sklepu jest czymś innym niż regularne okradanie firmy, brzydkie odezwanie się do kogoś w jednorazowym wybuchu złości jest czymś innym niż ciągłe słowne poniżanie kogoś, jednorazowe opuszczenie niedzielnej Mszy św. ma inną wagę niż niechodzenie do kościoła od roku itd. Jeśli spowiednik czasem postawi jakieś pytanie, nie czyni tego z powodu wścibstwa czy niezdrowej ciekawości, ale po to, by pomóc penitentowi osądzić siebie, by pomóc mu wejść w światło prawdy. Chodzi bowiem nie tylko o uzyskanie przebaczenia, ale o nawrócenie. A żeby się nawrócić, trzeba widzieć ostro swój grzech, jego okoliczności, zapętlienia, korzenie itd. Ponadto spowiednik musi uzyskać pewność, że penitent jest odpowiednio dysponowany do rozgrzeszenia. Jeśli ma jakiegokolwiek wątpliwości, czy może udzielić rozgrzeszenia, powinien je rozwiązać. Oczywiście obowiązkiem spowiednika są zawsze taktowność, roztropność i nade wszystko szukanie duchowego dobra spowiadającego się.

Przed wyznaniem grzechów warto w konfesjonale powiedzieć na początku parę słów o sobie. Wiek, stan, ewentualnie zawód. To

pomaga spowiednikowi, który słysząc szept, a często zupełnie nie widząc penitenta, nie potrafi czasem ocenić dobrze nawet jego wieku. Najlepiej wyznawać grzechy wedle tego samego schematu, jakiego trzymamy się podczas rachunku sumienia. Ale nie ma tutaj reguły. Warto też zaznaczyć, co w naszym odczuciu najbardziej nam ciąży, co nas boli, jakiej rady oczekujemy. To pomoże spowiednikowi dobrać właściwe pouczenie.

Choćby dusza jak trup...

Najważniejsze jest to, żeby niczego, co istotne, a co wyrzuca nam sumienie, nie zatajać przed spowiednikiem. Nie owijać w bawełnę, mówić prosto z mostu. Jak u lekarza. „Jeśli bowiem chory wstydzi się odkryć ranę lekarzowi, sztuka lekarska tego nie uleczy, czego nie rozpozna” (św. Hieronim). Osobom, które spowiadają się regularnie i zasadniczo tylko z grzechów powszednich, może grozić pokusa wdawania się w nadmierne szczegóły, silenia się na oryginalność. Na to także warto uważać.

Jeśli już po odejściu od konfesjonatu czy nawet w trakcie rozgrzeszenia człowiek uświadomi sobie, że zapomniał czegoś wyznać, nie trzeba prosić o „poprawkę”. Akt absolucji obejmuje wszystkie grzechy. Także te, o których zapomnieliśmy, a nawet ich nie dostrzegamy. Ważne jest, aby w momencie spowiedzi być prawdziwym, mieć dobrą wolę. Jeśli pozostaną w nas wątpliwości, to przy następnej spowiedzi można wyznać ten zapomniany grzech.

Zdarza się, że spowiednik zachowa się w taki sposób, że penitent poczuje się obrażony. Zabraknie wrażliwości, puszcza nerwy, pojawi się podniesiony głos. Zranienie w konfesjonale długo zostaje w pamięci, bo w chwili spowiedzi jesteśmy w stanie podwyższonej wrażliwości i bezbronności. Na pewno księża muszą bardzo uważać, by do takich sytuacji nie dochodziło. Z drugiej strony mój akt wiary, którym uznaję konieczność pośrednictwa kaptana, nie zamienia automatycznie spowiednika w aniota czy św. Jana Vianneya. To jest nadal człowiek, grzesznik, gliniane, kruche naczynie z Bożym miłosierdziem, z określonym (czytaj ograniczonym) doświadczeniem, inteligencją, wrażliwością. Dobrze, że papież Franciszek stawia wysokie wymagania spowiednikom i ciągle ich napomina, by pamiętali, że mają być sługami miłosierdzia Bożego. Ale to napomnienie trzeba uzupełnić także pokorną prośbą do penitentów – nie oczekujemy, by spowiadali nas tylko wybitni spowiednicy, umiejący przyjąć także postugę przeciwnych. Nie obrażamy się na Boga, jeśli skrzywdzi mnie Jego stały reprezentant. Tu nie chodzi o usprawiedliwianie błędów spowiedników. Chodzi o wiarę w to, że Bóg działa mimo ludzkiej słabości, a często wręcz postugując się ludzką słabością. Chodzi o to, że nie wycofuję mojej wiary w Kościół, gdy będzie ona wypróbowana jakimś zgorzaniem czy bólem w konfesjonale.

„Trybunał miłosierdzia” – tak nazywa Jezus spowiedź w rozmowie ze św. Faustyną. Mówi: „...tam są największe cuda, które się nieustannie powtarzają. Aby zyskać ten cud, nie trzeba odprawić dalekiej pielgrzymki ani też składać jakichś zewnętrznych obrzędów, ale wystarczy przystąpić do stóp zastępcy Mojego z wiarą i powiedzieć mu nędzę swoją, a cud miłosierdzia Bożego okaże się w całej pełni. Choćby dusza była jak trup rozkładająca się i choćby po ludzku już nie było wskrzeszenia, i wszystko już stracone – nie tak jest po Bożemu, cud miłosierdzia Bożego wskrzesza tę duszę w całej pełni”.

(W tekście strawestowałem wiersz ks. Jerzego Szymika „Ostatnia wieczerza”).

Gorąco pragnęłam spożyć Paschę z wami, zanim będę cierpieć (Łk 22, 15)

Triduum Paschalne

Wielki Czwartek

Jest to dzień Ostatniej Wieczerzy, podczas której zostały ustanowione sakramenty: Eucharystii i kapłaństwa, a także Jezus umywa nogi apostołom. Jest to również dzień Ogrójca i pojmania Jezusa. Wszystkie te tajemnice są przeżywane w liturgii Wielkiego Czwartku. Na liturgię tego dnia składa się Msza św. Krzyżma świętego oraz Msza Wieczerzy Pańskiej.

Mszę Krzyżma świętego odprawia zawsze biskup diecezjalny w koncelebrze z kapłanami z diecezji. Podczas tej Eucharystii kapłani, a także i służba liturgiczna, odnawiają swoje przyrzeczenia. Święcone są oleje, które będą służyć przez cały rok do udzielania sakramentu chrztu, namaszczenia chorych i kapłaństwa.

Msza św. Wieczerzy Pańskiej – w czasie jej sprawowania śpiewa się uroczyste hymn „Chwała na wysokości Bogu”, dzwonią również wszystkie dzwony i dzwonki; po zakończeniu milkną aż do Wigilii Paschalnej.

Umycie nóg przez kapłana dwunastu wybranym osobom, na wzór Jezusa, wyraża prawdę, że Kościół (czyli każdy ochrzczony) jest po to, aby służyć, a nie, aby mu służono.

Na zakończenie liturgii Najświętszy Sakrament jest przenoszony do miejsca adoracji, czyli tzw. Ciemnicy. Adorujemy, aby trwać z Chrystusem podczas modlitwy w Ogrójcu. Adoracja może mieć także charakter dziękczynny za ustanowienie – przez samego Chrystusa – sakramentu Eucharystii i kapłaństwa.

Bóg tego dnia daje Siebie ludziom pod postacią chleba, kłęk przed każdym człowiekiem i umywa mu nogi, wydaje się dobrowolnie na śmierć za nas. Tego dnia każdy człowiek powinien odpowiedzieć na tę tak wielką miłość. Powinniśmy otworzyć swoje serca i także starać się dać Bogu siebie – poświęcić czas na modlitwę podczas wieczornej adoracji.

Wielki Piątek

Wielki Piątek to dzień Męki i Śmierci Chrystusa. Zbawiciel umierając na krzyżu dokonuje dzieła odkupienia ludzi. W tym dniu panuje atmosfera szczególnej powagi. Umiera Chrystus – nasz Król i Pan. W tym dniu Kościół nie sprawuje Eucharystii. W trakcie liturgii Wielkiego Piątku wierni przeżywają tajemnicę życiodajnej śmierci Zbawiciela. Aby dobrze przygotować się do liturgicznego obchodu Męki i Śmierci Pana, wierni

podejmują tego dnia post ścisły i trwają na modlitwie w duchowej łączności z cierpiącym Mistrzem. Towarzyszą Jezusowi godzina po godzinie w Jego Drodze Krzyżowej, przybijaniu do krzyża i trzygodzinnej agonii na szczycie Golgoty.

Obrzędy liturgiczne tego dnia rozpoczynają się w milczeniu. Ottarz jest pozbawiony obrusa i świecznika, co symbolizuje obnażenie Jezusa z szat. Celebrans przez chwilę pada na twarz przed ottarzem, co wyraża uniżenie się i smutek. Podczas liturgii słowa czytany bądź śpiewany jest opis Męki Pańskiej. Po liturgii słowa następuje podwyższenie krzyża, „na którym zawieszono zbawienie świata”. Ważne jest, aby krzyż identyfikować, dzięki Jezusowi, jako symbol życia a nie śmierci. Następnie wierni adorują krzyż przyklękając i catując go. Po tej wspólnej adoracji następuje Komunia św.

Na zakończenie wielkopiątkowego nabożeństwa Najświętszy Sakrament w monstrancji jest przenoszony procesyjnie do Grobu Pańskiego.

Wielka Sobota (Wigilia Paschalna)

W nocy między Wielką Sobotą a Niedzielą Wielkanocną upamiętniamy Zmartwychwstanie Jezusa. Śmierć nie zapanowała nad Nim. Kościół wydarzenie to obchodzi w sposób najbardziej uroczysty. Poprzez znaki światła i wody oraz rozważanie Bożego planu zbawienia w liturgii słowa, lud Boży odkrywa bogactwo darów Zmartwychwstania.

Pierwszymi znakami w liturgii tego dnia są światło i paschat. Światło ognia ma rozjaśniać tę noc, jak Chrystus swoim Zmartwychwstaniem uwolnił od mroku cały świat. Paschat odpalony od poświęconego ognia symbolizuje osobę Pana Jezusa. Dlatego kapłan żłobi na nim litery Alfa i Omega (w alfabecie greckim to jak w łacińskim A i Z), aby podkreślić, że Chrystus to początek i koniec wszelkiego stworzenia. Paschat dodatkowo jest ozdabiany pięcioma gwoździemi, tworzącymi krzyż, które mają symbolizować rany odniesione podczas Męki.

Warto wstuchać się w słowa pieśni „Exultet” – Orędzia Wielkanocnego – która przedstawia znaczenie Zmartwychwstania i obchodzenia pamiątki tego wydarzenia.

W liturgii słowa poznajemy wyjątkowe zdarzenia z historii zbawienia. W tych wydarzeniach wyjaśnia się Paschalne Misterium Chrystusa. Wszystko, Stary i Nowy Testa-

ment, łączą się ze sobą tworząc jedną całość – zbawienie dla człowieka.

Następnie w liturgii chrzcielnej głównym symbolem jest woda. Paschat jest trzykrotnie wkładany do wody – sam Chrystus zanurza się w wodzie i uświęca ją.

Woda to symbol życia, oczyszczenia, a także Ducha Świętego. W Starym Testamencie człowiek zawierał z Bogiem przymierze, a potem wielokrotnie je odnawiał. My także przez chrzest zawarliśmy przymierze z Bogiem. Za przykładem wydarzeń starotestamentalnych powinniśmy to przymierze potwierdzać i pamiętać, że należy brać odpowiedzialność za wypowiedziane słowo.

Ostatnim symbolem jest procesja rezurekcyjna.

Zgromadzeni uroczysto ogłaszają całemu światu, że Chrystus zmartwychwstał. Każdy jest wzywany do radości i udziału w tryumfie Zbawiciela: „Chrystus prawdziwie Zmartwychwstał”.

A) Procesja rezurekcyjna na zakończenie Wigilii Paschalnej. Na zakończenie modlitwy po Komunii św. przenosi się Najświętszy Sakrament do kaplicy adoracji zwanej – na tę okazję – Grobem Pańskim. Po okadzeniu wykonywany jest uroczysty śpiew, a po nim pouczenie wiernych o znaczeniu procesji. Następnie kapłan bierze monstrancję i procesja wyrusza, okrąży kościół jeden lub trzy razy. Po powrocie ustawia się krzyż i figurę Zmartwychwstałego obok ottarza, a kapłan intonuje śpiew „Te Deum”, po czym następuje modlitwa, a po niej błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem. B) Procesja rezurekcyjna w Niedzielę Wielkanocną rano. Jeśli odprawia się procesję rano, to po zakończeniu Wigilii Paschalnej wystawia się Najświętszy Sakrament w celu adoracji. Monstrancja na ten czas nie jest ozdobiona welonem. W czasie adoracji nie śpiewa się pieśni ku czci Męki Pańskiej, można adorować w ciszy lub śpiewać pieśni wielkanocne i eucharystyczne.

O oznaczonej godzinie kapłan wraz z asystą udaje się do Grobu Pańskiego. Po krótkiej adoracji i okadzeniu, wyrusza procesja okrążająca kościół. Po powrocie ustawia się krzyż i figurę Zmartwychwstałego obok ottarza, po czym następuje modlitwa, a po niej błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem. W Mszy św. następującej bezpośrednio po procesji nie wykonuje się śpiewu na wejście, opuszcza się także akt pokuty. Po krótkim wprowadzeniu do Mszy św. śpiewa się „Chwała na wysokości Bogu”. Uroczyste „Te Deum” wykonuje się po Komunii. □

fot. P. Fedorowicz

Pełne zanurzenie *ciąg dalszy ze str. 2* Warto być nad Wartą

Nawet kompletny laik, ktoś, kto nie czytał książek typu „Chrzest Polski dla początkujących”, po kilku godzinach intensywnego spaceru po poznańskim Ostrowie Tumskim (ostrów to wyspa, tum – katedra) wyjdzie naładowany wiedzą. Stanie w miejscu pochówku pierwszych władców Polski, w Rezerwacie Archeologicznym „Genius Loci”, dotknie prastarych kamieni, popuka w niemalowane drewno z... X wieku i pozna strukturę obronnych wałów stawianych przez mieszkańców Poznania (zużyto, bagatela, 28 tys. dębów, czyli tyle, ile zmieściłoby się dziś na 350 ciężarówkach do przewozu drzew).

Brama Poznania, niewielki budynek, który przykucnął w sąsiedztwie katedralnej wyspy, robi kolosalne wrażenie. Nie jest muzeum, nie gromadzi i nie eksponuje zabytków. Te są przecież na wyciągnięcie ręki po drugiej stronie rzeki Cybiny, na Ostrowie Tumskim. Jest pierwszym w Polsce miejscem interpretacji dziedzictwa.

Przez szczelinę okna wpada światło. Akcje zimy spadają, akcje wiosny idą w górę. Za rzeczką wysmukła katedra. Najstarsza w Polsce. W najważniejszej multimedialnej sali Bramy Poznania po ekranie spływają strumienie wody. Symbol czytelny nawet dla uczniów podstawówek, którzy właśnie wchodzą po schodach budynku. Chrzest. Zanurzenie. I choć w komentarzach przewodników brakuje przedstawienia tego wydarzenia jako sakramentu, zwiedzający wiedzą jedno: stoją w miejscu, gdzie wszystko się zaczęło. Państwo. Chrześcijańskie struktury. Pasja głoszenia słowa. Po roku 966 zmieniło się wszystko: zwyczaje, obyczaje, kultura, nauka, polityka, ludzie, naród, społeczeństwo, Kościół.

Oj, będzie się działo...

O miejsce nad Wartą robi się ostatnio coraz głośniejsze. To tu słynna rodzina Borejów z ulicy Roosevelta z bestsellerowej „Jeźdźcy” Małgorzaty Musierowicz zaśpiewa pieśń „Gdzie chrzest, tam nadzieja”. – Centralne uroczystości rocznicowe rozpoczną się w Gnieźnie 14 kwietnia – opowiada z pasją Przemysław Terlecki. – W czasie obchodów odbędą się Konferencja Plenarna KEP oraz posiedzenie Zgromadzenia Narodowego z udziałem prezydenta Andrzeja Dudy. Z Gniezna ruszymy na Ostrów Lednicki, gdzie dzwon Mieszko i Dobrawa ogłosi światu rozpoczęcie jubileuszu (w dzwon stojący na wyspie wtopiony jest pierścieniem biskupi prymasa Polski Wojciecha Polaka). Po uroczystościach na lednickiej wyspie goście wrócą do gnieźnieńskiej katedry na uroczystą Eucharystię. Wieczorem odbędzie się premiera poruszającego filmu o korzeniach polskiego chrześcijaństwa. Dokument Macieja Pawlickiego i Grzegorza Górnego to historia Amerykanina zafascynowanego polską pobożno-

ścią, odkrywającego pełne kościoły, żywy kult Maryi i zadającego sobie pytania o korzenie tego fenomenu. Człowiek ten przylatuje do Wielkopolski i krok po kroku odkrywa miejsca, gdzie tryskają źródła naszej wiary. 15 kwietnia to dzień Zgromadzenia Narodowego (na Targach Poznańskich). A potem wrócimy do historii sprzed... pół wieku. O godzinie 15.45 wyruszy procesja za obrazem Nawiedzenia Matki Boskiej Częstochowskiej. Przed 50 laty ludzie byli zastraszeni, szykanowani, a władze robiły wszystko, by utrudnić świętowanie milenium. Teraz wyjdziemy na ulice jako ludzie wolni. Po drodze z poznańskiej Fary do katedry będziemy dziękować Bogu za to, co czyni na naszych oczach.

– Tu nie ma przypadków. Widzę na każdym kroku nieprawdopodobne „odgórne” prowadzenie – opowiada Terlecki. – Nieprzypadkowo hymn rocznicy chrztu „Tyś jest mój syn” napisał Robert Janson. To człowiek, który doskonale czuje duchowy klimat tego wydarzenia. Przed laty uległ poważnemu wypadkowi. Leżał w śpiączce. Gdy się z niej wybudował, dał żonie znak, że chce coś narysować. Drżącą ręką naszkicował twarz starego mnicha z brodą. Podpisał rysunek: „Pio”. Żona domyśliła się, kogo naszkicował. Pobiegła do dyżurki, by powiedzieć oddziałowej, że mąż się wybudza. Patrzy, a w dyżurce wisi obraz ojca Pio. Muzyk nie miał prawa tego wiedzieć. Opowiadał później, że był jedną nogą po drugiej stronie. I wówczas – miał takie doświadczenie – podszedł do niego o. Pio i szepnął: „Wracaj!”. Janson, który pisze o zanurzeniu w wodach życia, naprawdę wie, o czym mówi.

Ostatnim elementem świętowania będzie koncert na INEA Stadion. Najpierw tłum i chórzyski (aż 1050 osób!) pod wodzą poznańskiego muzyka Leopolda „Poldka” Twardowskiego zaśpiewa pełną parą pieśń „Gdzie chrzest, tam nadzieja”. Na scenę wyjdą m.in. Natalia Niemen, Mateo, Arka Noego, Robert Friedrich „Litza”, Marcin Pospieszalski, Piotr Baron, Maciej Fortuna, Grzegorz Kopala, Kinga Kielich oraz „Siewcy Lednicy”.

– Moja obecność tutaj nie jest przypadkiem – uśmiecha się Przemysław Terlecki. – W ubiegłym roku pojechaliśmy z rodziną do Taizé. I chodząc po burgundzkich wzgórzach, modliłem się: „Panie Boże, tak bardzo chciałbym zaangażować się w rocznicę chrztu Polski. To dla mnie niezwykle ważne wydarzenie”. Pisałem o Milenium magisterkę... I wówczas dostałem SMS-a od znajomego księdza z Poznania. Okazało się, że mam zostać... koordynatorem projektu rocznicy chrztu. I jak tu w Boga nie wierzyć? Nie wiedziałem, w co się pakuję. To gigantyczne przedsięwzięcie. Na szczęście Bóg rozbraja mnie swoimi interwencjami. Świętowanie na stadionie zakończy się musicalem „Jesus Christ Superstar” Andrew Lloyda Webbera i Tima Rice’a. Czy żyd i baptysta wiedzieli, że ich dzieło będzie towarzy-

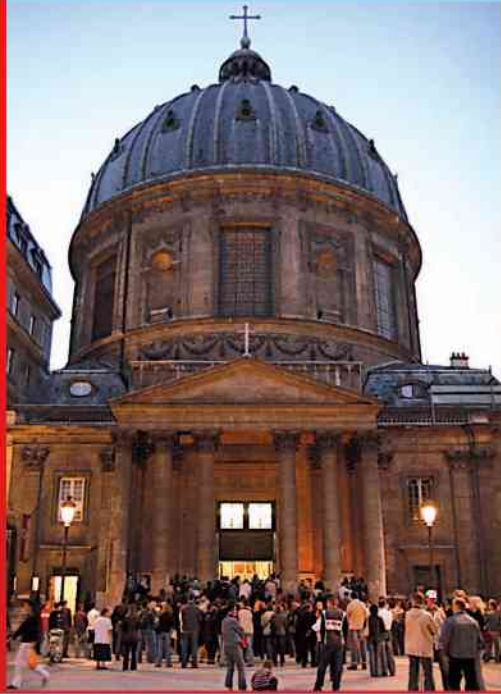
Dzwon Mieszko i Dobrawa

zyło rocznicy chrztu Polski? Nie mieli o tym pojęcia! Zamarzyłem sobie, by rolę Jezusa zaśpiewał Marek Piekarczyk. Robił to znakomicie przed 30 laty w spektaklach reżyserowanych przez Jerzego Gruzę. Ale ponieważ za obsadę i całość przedsięwzięcia odpowiada Teatr Muzyczny z Poznania, nie chciałem się wtrącać i przemyślałem swoich pomysłów. Pewnej soboty stoję na stacji benzynowej. Dzwoni obcy numer. „W czym mogę pomóc?” – pytam. „A może to ja mogę panu pomóc?” – słyszę nieznaną głos. – „Siedzę tu z Markiem Piekarczykiem z TSA i zastanawiamy się, czy nie mógłby zaśpiewać choć jednej piosenki w czasie rocznicy chrztu Polski?”. A wokalista TSA zaczyna opowiadać: „Bardzo chciałbym zaśpiewać choć utwór Getsemani. Jest mi bardzo bliski. Identyfikuję się z tą piosenką”. Kompletnie mnie zatkało. A juror „The Voice of Poland” wyjaśnia: „W Poznaniu jestem prawie u siebie, bo tutaj się urodziłem, tu są korzenie moje i mojej rodziny. Wchodząc do Radia Merkury prawą stroną, można zobaczyć na ścianie portret mojego kochanego dziadka, Kazimierza Piekarczyka, współzałożyciela w 1927 roku Radia Poznańskiego, dziś Radia Merkury. Wracam do Poznania, wracam do roli Chrystusa”.

Tego dnia INEA Stadion nie będzie biało-błękitny jak na meczu Kolejorza. Będzie biało-czerwony. Ludzie będą trzymali w dłoniach szaliki. Z jednej strony z czytelnym napisem „Polska”, a z drugiej z dewizą „Gdzie chrzest, tam nadzieja”. Polska i chrzest. Słowa nierozdzielne. Naczynia połączone. □

Kalendarium wszystkich wydarzeń na stronie: chrzest966.pl

Organizatorzy: Archidiecezja Poznańska, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowe Centrum Kultury.

Komunikat

z okazji wielkopostnej ofiary na potrzeby i funkcjonowanie Polskiej Misji Katolickiej we Francji (Tydzień Miłosierdzia).

Droży Rodacy, Przyjaciele Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

Stało się tradycją, że coroczny czas Wielkiego Postu jest dla Rektora Polskiej Misji Katolickiej, okazją do wyrażenia wdzięczności za wszelkie dobro, które przychodzi do nas od Boga, dzięki istnieniu tej instytucji.

Już od 180 lat, Polska Misja Katolicka, duszpasterstwo polskie we Francji, kraju, który stał się dla wielu z nas drugą ojczyzną, sprawia, że możemy wzrastać w wierze, modlić się w języku naszych Ojców i podtrzymywać narodowe tradycje.

Chciałbym najpierw wyrazić wdzięczność za dar modlitwy. To ona sprawia, że jesteśmy wspólnotą w Chrystusie, wspólnotą, która przekracza bariery dzielących nas odległości i różnic wynikających z naszych wrażliwości duchowych, preferencji światopoglądowych czy politycznych. Zbliżająca się 1050. rocznica Chrztu Polski jest dla nas jeszcze jedną okazją, aby w łącznie z Rodakami w Ojczyźnie, odnowić duchową więź z Chrystusem, który kiedyś, przez chrzest księcia Mieszka I wszedł w dzieje polskiego narodu, a w dniu naszego

Europa i emigranci

Rozmowa z Rolandem Hureaux - historykiem i politologiem, członkiem rządu Edouarda Balladura (1994-1995).

- Zwolennicy otwarcia granic dla imigrantów twierdzą, że napływ zróżnicowanych wspólnot będzie dla kraju, który ich przyjmie szansą - zwiększenia kontaktów i krzyżowania się kultur...

Tego typu twierdzenia są tylko po części prawdziwe, bo sprawdzają się w sytuacji, kiedy obcy stanowią znikomą mniejszość, zbyt małą, by stanowić zagrożenie. W takiej sytuacji każdy przybysz ma spore szanse spotykać się z tubylcami w szkole, na stadionach, w pracy i... asymilować się do ich sposobu życia. A tubylcy nie mają odczucia, że ich pierwszeństwo jest podważane, okazują się wówczas przyjaźni i gotowi do kontaktów.

- Masowy napływ imigrantów zmienia tę sytuację?

Jest inaczej, kiedy obce wspólnoty są liczne. Obywatele danego kraju wykazują wówczas znacznie mniej chęci kontaktowania się z przybyszami. Imigranci mają więc znacznie mniej szans spotkania ich, przede wszystkim w szkołach, w których klasy stają się... „jednokolorowe”. We Francji, wzrost od 15 lat dzieciństwa wśród imigrantów, która wcześniej była na stałym poziomie, jest oznaką uwspólnotowania się ich, włącznie z preferowaniem przez mężczyzn kobiet, sprowadzanych z krajów ich pochodzenia, bardziej postusznych niż sąsiadki - Francuski. Przykładem tego jest niemieckie społeczeństwo... segregacji. W Berlinie nie ma Niemców w dzielnicach tureckich i jest bardzo niewiele Turków w dzielnicach niemieckich. Im populacje imigracyjne będą liczniejsze, tym segregacja będzie większa.

- Wzrost populacji emigranckich stwarza napięcia społeczne, konflikty...

Stosunki między wspólnotami będą, niezależnie od tego czy nad tym czuwamy czy nie, konfliktogenne. Nie ma wątpliwości. Dane o ilości mułtman zaangażowanych w zamachy terrorystyczne we Francji mówią, że w stosunku do ich populacji, stanowi to jedynie jedną tysięczną procenta. Jednak ze statystyk wynika też, że ataki terrorystyczne będą dwa razy częstsze gdy dwa razy zwiększy się ilość wyznawców Allaha. Powoduje to usztywnienie stosunków wspólnotowych, nieufność i wrogość, które ogranicza się przez separację wspólnot.

- Przykład Libanu czy Bośni wskazuje, że podobne liczebnie wspólnoty religijne, nie mogą na dłuższą metę koegzystować... Czy należy w związku z tym obawiać się w Europie groźby otwartej wojny?

Demokracja, jak wykazał Pierre Manent (politolog, filozof - przyp.

red.), może funkcjonować tylko we wspólnocie relatywnie homogenicznej. Można więc obawiać się, że heterogeniczność jest dla niej fatalna. Jest to prawo historyczne - im bardziej społeczeństwo jest heterogenne, tym bardziej potrzebuje silnej władzy, by utrzymać spokój społeczny.

- Czy przedłużany we Francji „stan wyjątkowy” jest tego przykładem?

Władze deklarujące przywiązanie do wartości republikańskich, codziennie potwierdzają jednocześnie jego legalność, używając argumentów bezpieczeństwa i utrzymując psychozę zamachu...

- Przeciętny Francuz powinien bać się takiej sytuacji?

Mieszkaniec Francji może się obawiać, że w środku nocy przyjdzie do niego policja, by przeprowadzić rewizję, bez nakazu prokuratora. Teraz dodatkowo chcą zmieniać konstytucję, chociaż silna demokracja powinna strzec swoich fundamentów, niezależnie od okoliczności.

- Twierdzi się, że zamachy, do których doszło ostatnio we Francji są niczym w perspektywie tego co może nastąpić...

Jeżeli jest to prawdą to ograniczenia wolności będą w przyszłości jeszcze większe. Dotyczy to nie tylko Francji. Po euforii polityki pro-immigracyjnej Angeli Merkel, nikt nie wie, co nam teraz zaoferują Niemcy, państwo którego nieodpowiedzialne „huśtawki” już wstrząsnęły Europą.

- Są we Francji, i w Europie, kręgi wyobrażające sobie, że polityka szerokiego przyjmowania imigrantów sprawi, iż ludzie staną się lepsi, społeczeństwa bardziej prosperujące i demokratyczne...

- Powinni być ostrożni z tą perspektywą, którą kreślą. Nie po raz pierwszy we współczesnej historii dobre chęci prowadziły do katastrofy. Moje przewidywania wynikają z obiektywnej znajomości dynamiki społeczeństw we wszystkich czasach i analizy tego co się dzieje w Europie od kilku miesięcy.

- Dziękuję za rozmowę.

Franciszek L. Ćwik

chrztu w historię życia każdego z nas. Odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych w czasie liturgii Wigilii Paschalnej w tym roku, winno owocować w nas odnową naszego życia chrześcijańskiego i moralnego.

Pragnę jednocześnie podziękować za drogocenny dar ofiarnej postugi kapłanów pracujących w naszych wspólnotach, przedstawicielom wszystkich żeńskich i męskich wspólnot życia konsekrowanego oraz rzeszy osób świeckich, zaangażowanych tak w duszpasterstwo parafialne, jak i w działalność, której celem jest kultywowanie i przekazywanie następnym pokoleniom Polaków, skarbów naszej narodowej kultury i tradycji. W czasie moich pierwszych wizyt duszpasterskich w polskich ośrodkach we Francji, miałem okazję zobaczyć i przekonać się, jak wiele dobra i cennych inicjatyw rodzi się wszę-

dzie tam, gdzie Polacy gromadzą się na niedzielnej Eucharystii, sprawowanej w ojczystym języku.

Wreszcie chciałbym podziękować wszystkim, którzy przez swoją ofiarną i wsparcie finansowe, sprawiają, że Polska Misja Katolicka we Francji może nie tylko istnieć, ale również wykonywać postugę koordynacji duszpasterstwa polskojęzycznego w łączności z biskupami we Francji i w Ojczyźnie. Tradycyjna coroczna *jałmużna wielkopostna* składana na ten cel jest nie tylko cenną pomocą materialną, ale, co ważniejsze, wyrazem Waszej duchowej łączności i solidarności z dziełem, jakim jest wspieranie i rozwój polskiego duszpasterstwa we Francji. Za ten dar niech miłosierny Bóg wszystkim wynagrodzi!

W Jubileuszowym Roku Miłosierdzia, życzę wszystkim taski wewnętrznej prze-

miany, nawrócenia i odnowy serca, tak, abyśmy mogli przyjść z pomocą wszystkim potrzebującym naszej miłości i miłosierdzia. Szczęść Boże!

Paryż, 1 marca
2016

Ks. Bogusław
Brzyś, rektor

Ofiary prosimy przesyłać na adres: Polska Misja Katolicka, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris; - czek: Mission Catholique Polonaise (La Banque Postale 0126875N020). W celu uzyskania „reçu fiscal” ofiary proszę kierować na: „Association Concorde” (La Banque Postale 3427210U033). □

Pod Poncjuszem Piłatem

Ukrzyżowany pod Poncjuszem Piłatem czyli u źródeł chrześcijańskiego Credo.

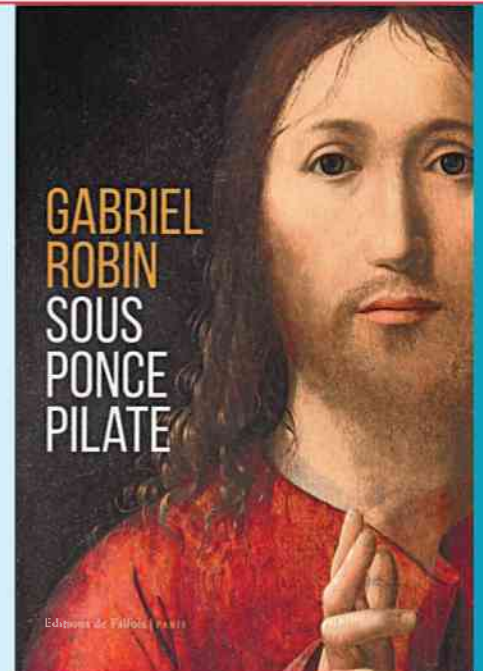
W okresie wielkopostnego przygotowania do chrześcijańskiego przeżywania czasu Męki i Zmartwychwstania Jezusa, pragnę polecić Czytelnikom Głosu Katolickiego lekturę nowej publikacji paryskiej oficyny *Éditions de Fallois* pt. **Sous Ponce Pilate (Pod Poncjuszem Piłatem)**, której autorem jest **Gabriel Robin**, znany francuski historyk i dyplomata, były już dyrektor w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i stały przedstawiciel Francji przy NATO w Brukseli. Jest także autorem licznych prac z dziedziny stosunków międzynarodowych, m.in. *Entre empire et nations* (2004). Gabriel Robin w swojej książce proponuje oryginalną lekturę ewangelicznego tekstu, dotyczącego publicznej działalności Jezusa, zakończonej Jego męczeńską śmiercią i Zmartwychwstaniem w okresie żydowskiego święta Paschy, za rządów rzymskiego namiestnika prowincji Judea, Poncjusza Piłata, (26 – 36 n.e.).

Jego niezwykła erudycja pozwala czytelnikowi odnaleźć ewangeliczny przewodnik, którego celem jest usytuowanie w czasie i przestrzeni licznych epizodów misji Jezusa w Ziemi Świętej, opisanych we wczesnych historycznie tzw. trzech *Ewangeliach Synoptycznych* – *Marka*, *Łukasza* i *Mateusza* – mających liczne podobieństwa narracji, ale także w *Ewangeliu Jana*, uznawanej za najpóźniejszą przez biblistów. Ogromnym walorem, tej przystępnie napisanej książki jest fakt, że autor dzięki znakomitej synchronicznej znajomości tekstów ewangelicznych dotyczących działalności Jezusa w rodzinnej Galilei, Zajordanii oraz Samarii, którą przemierzał w kierunku stolicy Judei, Jerozolimy, pozwala nam lepiej i pełniej

ujrzeć wszystkie, rozproszone w różnych źródłach pisanych (m.in. Ewangelie i pisma historyka żydowskiego Józefa Flawiusza z I wieku), wskazówki geograficzne i historyczne tak, aby zrozumieć i przeżyć chronologię dramatu Pasji i Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Autor przemierza w klarowny sposób historyczną analizę faktów i wyznacza logicznie dwie daty określające **czas publicznej działalności Jezusa – od stycznia 28 roku (Chrzest Jezusa w Jordanie przez Jana Chrzciciela) do Jego ukrzyżowania w dniu 3 kwietnia 33 roku n.e.** W tym cyklu analizy biblijno-historycznej najważniejsze fakty Pasji i Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa wypadłyby kolejno w 33 roku n.e.: **Ostatnia Wieczerza (2 kwietnia)**, **Zmartwychwstanie (5 kwietnia)** oraz **Zestanie Ducha Świętego (25 maja)**. W ten sposób kolejne, ale rozproszone wydarzenia Męki i Zmartwychwstania Chrystusa, opisane w czterech Ewangeliach, sytuują się bardziej wyraźnie w ówczesnych realiach historycznych, politycznych i religijnych Judei pod rządami Rzymu, którego symbolem był namiestnik Poncjusz Piłat, wspominany w chrześcijańskim wyznaniu wiary, Credo.

W konkluzji należy wyraźnie podkreślić, że autor pozwala nam dogłębniej pojąć fenomen chronologii życia i działalności publicznej Jezusa, a przede wszystkim Jego znaczenie w dziejach świata, nie tylko antycznego, zamkniętego historycznymi postaciami namiestnika rzymskiego Poncjusza Piłata, czy żydowskiego tetrarchy Heroda Antypasa, którego „poddanym” był w Galilei Jezus.

Gabriel Robin ukazuje bowiem najważ-

niejszą rolę Jezusa w historii, jako *Mesjasza* przekraczającego granice wiary „narodu wybranego”, którego wieczne słowo zaspokaja od ponad dwóch tysięcy lat uniwersalne oczekiwanie serca każdego człowieka.

Bogata i aktualna bibliografia dotycząca źródeł, studiów biblijnych, postaci i czasów Jezusa, znakomicie zachęca do dalszej, pogłębionej lektury.

A dla mnie życie Jezusa, wpisane w realny świat żydowsko-rzymski epoki, po lekturze książki G. Robin, nabrało innego, jakże zadziwiającego historycznego wymiaru, pozwalającego powoli, ale także systematycznie – lepiej pojąć przesłanie Ewangelii, wyrażone w chrześcijańskim Credo: „Wierzę”, stąd gorąco polecam tę lekturę na czas oczekiwania i przeżywania Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Jezusa! □

Dariusz Długosz

Zmniejszanie dżungli

Wydarzenia wokół tzw. „dżungli” pod Calais pokazują, że nazwa koczowiska nielegalnych emigrantów została wybrana wziętkowo i trójnie.

Lewackie organizacje rzuciły się w obronę „dżungli”, niczym ekolodzy w obronę lasów tropikalnych. Symbol europejskich problemów z emigrantami stał się niemal „znakiem towarowym” tego zjawiska i bezradności władz.

Najpierw stowarzyszenia humanitarne zakwestionowały

przed sądem zasadność decyzji prefekta o częściowym wyburzeniu dżungli, a kiedy ten zezwolił na zburzenie baraków na terenie około 100 m² w południowej części obozowiska doszło do strąca z policją. Lewaccy bojówkarze z „No Borders”, wspomagani przez emigrantów kolejny raz zablokowali drogę dojazdową do portu. W ruch poszły kamienie i gaz łzawiący. 5 funkcjonariuszy oddziału prewencji CRS zostało lekko rannych, zatrzymano 3 lewaków i 1 emigranta. Część dżungli ostatecznie wyburzono, ale problem pozostał.

Można co najwyżej mówić o jego rozdrobnieniu na kilka problemów mniejszych. Większość emigrantów nie chce korzystać z gościnności państwa i przenosić się do przygotowanych kontenerów mieszkalnych lub do tymczasowych ośrodków pobytu poza wybrzeżem. Wdrożenie procedur azylowych we Francji zamknie bowiem przed nimi drogę do wymarzonej Wielkiej Brytanii. Życie w kontenerach też nie jest zbyt przyjemne. Zakaz palenia, gotowania i ograniczenie szans na złapanie „okazji” do Anglii.

Zmniejszenie liczebności obozu, ocenianego nawet na 4,5 tysiąca osób, o 800-1000 osób jedynie zmniejsza skalę obecnych kłopotów. Likwidacji dżungli wcale nie chcą mieszkańcy Calais, którzy obawiają się, że przegnani stamtąd uchodźcy powrócą na ulice centrum miasta, co miało już miejsce wcześniej. Większość opuszczających dżunglę nie korzysta z przygotowanych ośrodków, ale udaje się do innych miast, gdzie funkcjonują przeprawy promowe do Anglii. Po tym jak pierwsi uchodźcy z Calais pojawili się w belgijskich portach, Bruksela wprowadziła na granicy z Francją czasowe kontrole. Emigranci kierują się obecnie do Ousterheim koło Caen, do Dieppe, a nawet do Cher-

Z KRAJU

- Premier Beata Szydło przebywała w Brukseli na nadzwyczajnym szczycie UE-Turcja w sprawie kryzysu migracyjnego. Polska opowiada się za wdrażaniem porozumienia z Ankarą i umocnieniem granic zewnętrznych.
- Wsparcie dla Ukrainy na forum międzynarodowym oraz zacieśnienie współpracy polsko-ukraińskiej, w tym na płaszczyźnie parlamentarnej były tematami spotkania marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego z deputowaną Rady Najwyższej Ukrainy i b. premier Julią Tymoszenko.
- Prezydent Andrzej Duda zwołał pierwsze posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Narodowego. Jest ono poświęcone „wskazaniu głównych problemów związanych z bezpieczeństwem kraju i aktualnych, podstawowych kwestii związanych z bezpieczeństwem Polski”.
- Kard. Pietro Parolin, watykański Sekretarz Stanu, będzie legatem papieskim podczas uroczystości jubileuszowych rocznicy 1050-lecia chrztu Polski, które odbędą się w kwietniu tego roku.
- Prezydent podpisał ustawę budżetową na 2016 r. W ustawie założono, że wzrost PKB w tym roku wyniesie 3,8%, inflacja – 1,7%, a deficyt sektora finansów publicznych – 2,8% PKB.
- Szef MON Antoni Macierewicz podjął decyzję o zmianach kadrowych na stanowiskach w Dowództwie Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych (DGRSZ). Pięciu generałów z Dowództwa Generalnego RSZ złożyło prośby o zwolnienie ze służby.
- MON kończy opracowywanie programu, który przewiduje, że we wszystkich 380 powiatach będą działały lekkie kompanie Obrony Terytorialnej. OT oparta będzie na kompaniach lekkiej piechoty, które będą działały w każdym powiecie.

- Na autostradzie A4 doszło do wypadku z udziałem auta prezydenta Andrzeja Dudy. W limuzynie rozsypana się tylna opona i samochód wyleciał z drogi. Dzięki umiejętnościom kierowcy BOR nikt nie odniósł obrażeń. Prokuratura wszczęła śledztwo sprawdzające przyczyny zdarzenia.
- W wyborach uzupełniających do Senatu, w okręgu nr 59 obejmującym część województwa podlaskiego wygrała Anna Maria Anders, na którą oddano 30 661 głosów (47,26%). Drugi wynik miał Mieczysław Bagiński kandydat PSL, popierany przez PO i Nowoczesną, który zdobył 26 618 głosów (41,03%).
- W Archiwum Państwowym w Suwałkach doszło do zakłócenia otwarcia objazdowej wystawy o gen. Władysławie Andersie „Armia Skazańców”. W uroczystości brata udział jego córka Anna Maria, a miejscowy KOD uznał, że to część kampanii wyborczej w wyborach uzupełniających na Podlasiu i uroczyste otwarcie w mało wybredny sposób zerwał. Pogrobowcy KBW?
- Prezydent Andrzej Duda otrzymał nagrodę Ruchu Społecznego im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego za „Kontynuację dzieła politycznego” tragicznie zmarłego Poprzednika.
- Śledczy IPN przeglądają akta Fundacji Archiwum Dokumentacji Historycznej PRL w Pułtuskum w poszukiwaniu materiałów świadczących o współpracy Wojciecha Jaruzelskiego z Informacją Wojskową. Wcześniej zarekwirowano 17 pakietów akt w willi Jaruzelskiego.
- Rozpoczęły się konsultacje na temat umieszczenia przy Grobie Nieznanego Żołnierza tablicy poświęconej żołnierzom „wyklętym” (niezłomnym).
- Tygodnik „Do Rzeczy” ujawnił listę 27 dziennikarzy inwigilowanych przez rząd PO-PSL.

Wśród nich są m.in. dziennikarze „Rzeczpospolitej”, „Wprost”, „Gazety Polskiej” i TV Republika. Chodziło o osoby zajmujące się aferami Platformy – od Amber Gold po podsłuchy kelnerów.

- Odtajnienie liczącego 430m akt tzw. zbioru zastrzeżonego, zawierającego dokumenty służb specjalnych PRL, znalazło się w projekcie nowelizacji ustawy o IPN.
- Media ujawniły, że w IPN znajduje sięteczka znanego aktora Jerzego Zelnika, który wspierał PiS. Sprawa dotyczy współpracy z SB zerwanej w 1968 r.
- Ministerstwo Finansów pracuje nad wprowadzeniem dwóch stawek VAT. Najpoważniej rozważana propozycja to 5 i 20% zamiast obecnych 5, 8 i 23%.
- Siedem samorządów z Zachodniopomorskiego zadłużyło się w firmach pożyczkowych, czyli tzw. parabankach. Sprawą zajmuje się prokuratura.
- W kilku miastach przeszły 8 marca feministyczne „manify”. W Krakowie zebrało się ok. 200 osób, w Poznaniu – 100. W Warszawie w pochodzie wzięło udział 1000 osób. Hasło „manify” brzmiało... „aborcja w obronie życia”. Proponuje się kolejne równie „logiczne” hasła – „złodziejstwo w walce z przestępczością”, czy „wojna w imię pokoju”.
- 3 więźniów z Zakładu Karnego w Sosnowcu złożyło pozew przeciw prezesowi PiS. Pozew dotyczy słów Jaruzelskiego: „... w Polsce jest taka fatalna tradycja zdrady narodowej. I to jest właśnie nawiązywanie do tego. To jest jakby w genach niektórych ludzi, tego najgorszego sortu Polaków”. W ocenie więźniów, użyte zwroty obrażają ich oraz ich bliskich i domagają się przeprosin w telewizji oraz odszkodowania na cele charytatywne. □

bourga. Zamiast jednej dużej dżungli powstanie zapewne kilka... podobozów.

Władze francuskie starają się rozwiązać problem, ale dobrej recepty nie ma. Przygotowane ośrodki świecą pustkami, a emigranci zamiast podjęcia starań administracyjnych o pobyt na miejscu wybierają już raczej powrót do swoich krajów. Paryż liczy na zniechęcenie kandydatów do sforowania kanału La Manche, ale nadchodzi wiosna i pogoda będzie raczej sprzyjała kolejnym próbom „łapania okazji”.

W ubiegłym roku zaledwie 38 emigrantów zdecydowało się na dobrowolny powrót do kraju pochodzenia. Tylko w styczniu i lutym 2016 takich podań było już 54, co napętniło urzędników pewnym optymizmem. Na powrót decydują się przede wszystkim Kurdowie z Iraku i Afgańczycy. W zamian mogą liczyć na darmowy transport razem z bagażami do 40 kg, asystę przy formalnościach i wyrabianiu dokumentów, a także na zakwaterowanie i wyżywienie do czasu odlotu. Dodatkowy argument to pomoc finansowa ze strony państwa. Każdy dobrowolny reemigrant dostaje na podróż „kieszonkowe” 500 euro (t 250 euro na każde dziecko). Część emigrantów nie ma jednak dokąd wracać, a „kieszonkowe” i tak nie wystarcza na zwrot poniesionych kosztów podróży do Europy. Zamykanie „dżungli” pod Calais usuwa pewien symbol, który wrył się już w opis bezsilności państw Unii Europejskiej, ale samego problemu nie usuwa. Niektórzy już mówią, że jedyne wyjście to pozwolenie na przerzut emigrantów do sąsiada zza kanału, zwłaszcza jeśli ten Unię opuści... □

Jan Kciuk.

Spadek popularności

Ostatni „remanent” sojalistycznego rządu Francji miał przynieść pe prawę jego wizerunku.

Tymczasem premier Manuel Valls odnotowuje rekordowy spadek popularności, która po raz pierwszy spadła poniżej 30 procent. Nic dziwnego, iż spekuluje, że polityk ten nie dotrwa na stanowisku szefa rządu do przyszłorocznych wyborów prezydenckich.

Realia ekonomiczne spowodowały, że jego gabinet zapowiedział kilka niepopularnych reform (w tym reformę prawa pracy minister Myriam El Khomri), co wywołało protesty związków zawodowych i dużej części polityków samej lewicy. Brak zaufania do premiera deklaruje obecnie 82 proc. Francuzów, z czego 54 proc. mówi o „całkowitym braku zaufania”.

Jeszcze gorsze są notowania prezydenta Franciszka Hollande’a. Wg IFOP „ufa” mu tylko 16 proc. ankietyowanych. Przekłada się to na kiepskie prognozy wyborcze, według których w wyborach prezydenckich Hollande nie wchodzi nawet do II tury. W zależności od wystawionego przez „prawicę” czyli Republikanów kandydata (centrowy Bayrou z MODEM – 35%, Juppe – 30%, Sarkozy – 21%), wygrywa w I turze polityk centrowprawy lub Marine Le Pen (27–28%). Hollande jest sklasyfikowany w sondażach na 3 pozycji z wynikiem 16–18%. □

Jan Kciuk

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Podczas spotkania z członkami Papieskiej Akademii Życia w Watykanie papież Franciszek mówił, że „kolonizacja ideologiczna” przenika do myśli ludzkiej w formie „cnoty, nowoczesności, nowych postaw”, ale „to jest kolonizacja, która odbiera wolność, a do tego ideologiczna, bo obawia się rzeczywistości takiej, jaką stworzył Bóg”.
- W Los Angeles zmarła bardzo popularna żona b. prezydenta USA Ronalda Reagana, Nancy. Miała 94 lata.
- Słowacja będzie miała wielopartyjny parlament. Wybory wygrała partia premiera Fico SMER-SD, ale ma tylko 29,3% głosów i musi szukać koalicjantów. Liberalna SaS uzyskała 10,5%, konserwatyści z OLaNo 10,4%, a nacjonaliści z SNS 8,9%. Niewiele gorszy rezultat uzyskała skrajnie prawicowa, nacjonalistyczna partia LSNS – 8,4%.
- Rozmowy w Paryżu ministrów spraw zagranicznych tzw. normandzkiej czwórki (Rosja, Niemcy, Ukraina i Francja) w sprawie uregulowania sytuacji na Ukrainie nie przyniosły w ocenie szefów dyplomacji Niemiec i Ukrainy żadnego przełomu. MSZ Rosji Ławrow odpowiedzialnością za brak porozumienia obarczył Ukrainę.
- Przewodniczący KE Juncker wykluczył perspektywę rychłego członkostwa Ukrainy w UE. Jego zdaniem „Ukraina z pewnością nie zostanie członkiem Unii w ciągu najbliższych 20–25 lat” i dotyczy to także udziału Kijowa w NATO.
- Prezydent Ukrainy Poroszenko podpisał ustawę, która pozwoli na rozpoczęcie prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Nie będą mogli w niej uczestniczyć Rosjanie. W tym roku władze w Kijowie chcą wystawić na sprzedaż 25 dużych firm.
- Po tym jak rosyjski sąd kolejny raz przesunął termin wystąpienia oskarżonej tam ukraińskiej lotnik

Sawczenko, ogłosiła ona o przystąpieniu do radykalnej głodówki bez jedzenia i płynów.

- Prezydent Serbii Nikolić ogłosił przedterminowe wybory, odbędą się one 24 kwietnia. W sondażach prowadzi rządząca Serbska Partia Postępowa.
- Bruksela rozmontowuje wspólnotowy rynek pracowników i usług. Po ustępstwach na rzecz Wielkiej Brytanii, szykowane są kolejne odstępowania od zasad, tym razem na żądanie Francji i Niemiec. KE przedstawia nowelizację dyrektywy o delegowaniu pracowników, na podstawie której firmy mogą wysyłać ludzi do wykonania usług w innym kraju UE, co odbiłyby się zwłaszcza mocno na Polakach.
- Wybory komunalne w Hesji wygrali chadecy (CDU), zdobywając 28% głosów. Za CDU uplasowali się Socjaldemokraci (SPD) z 28% głosów, ale Alterntywa dla Niemiec AfD została trzecią siłą, uzyskując aż 13% poparcia. Zapowiada się więc przemeblowanie sceny politycznej na skutek problemów z emigrantami?
- Rząd Chorwacji zgłosił propozycję nowelizacji ustaw o kontroli granic i o obronności, aby umożliwić siłom zbrojnym pomaganie policji w kontrolowaniu granic.
- W obawie przed przemieszczeniem się fali uchodźców w stronę Albanii władze w Tiranie wystąpiły na granicę z Grecją 450 policjantów.
- Budżet chińskiej armii zwiększy się w tym roku o 7–8% w porównaniu z rokiem 2015. Chiny wydaty wówczas na armię 135,4 mld\$. Większe sumy wydają na zbrojenia tylko USA.
- Francja i W. Brytania porozumiały się w sprawie wartego 2 mld € projektu budowy nowoczesnego drona. Wielozadaniowy francusko-brytyjski dron ma być gotowy do prób technicznych w 2020 r.
- Planowana wstępnie historyczna wizyta sekre-

tarza stanu USA Kerry’ego na Kubie nie dojdzie do skutku. Jako przyczynę podano zaniepokojenie rządu USA nowymi przypadkami naruszeń praw człowieka na Kubie.

- Były prezydent Brazylii Lula da Silva został na krótko zatrzymany w celu przesłuchania w ramach rozległego śledztwa antykorupcyjnego. Chodzi o łapówki od naftowej firmy Petrobras.
- Prawdziwy koniec skutków II wojny światowej? Niemiecki wicekanclerz Gabriel skrytykował ubiegającą się o nominację Partii Republikańskiej w wyborach prezydenckich w USA Trumpa, nazywając go „prawicowym populistą, którego poglądy stanowią zagrożenie dla pokoju i dobrobytu”.
- Trump wygrał tzw. „czarny wtorek”, czyli prawyby w kilku stanach. Nominacja nie jest jeszcze przesądzona, bo w następnej rundzie senator z Teksasu Cruz wygrał prawyby w Kansas i Maine, a Trump w Kentucky i w Luizjanie. Wśród Demokratów niemal pewną faworytką jest Clinton.
- Francuski minister gospodarki Macron straszy sąsiadów zza kanału: „Jeśli Brytyjczycy poprą wyjście z UE, Francja umożliwi migrantom przedostawanie się na Wyspy i „rozwinie czerwony dywan” przed finansistami opuszczającymi londyńskie City. Skutek może być odwrotny.
- Brytyjska pomoc finansowa dla Francji w związku z kryzysem w obozie dla migrantów w Calais zostaje zwiększona dodatkowo o ok. 20 milionów euro.
- W ubiegłym roku o azyl w UE poprosiło ponad 1,25 mln osób, czyli dwa razy więcej niż rok wcześniej. Eurostat dodaje, że najwięcej wniosków o azyl złożyli Syryjczycy, Afgańczycy i Irakijczycy.
- Wg raportu przygotowanego w Szwecji już za 5 lat jedynie 0,5% wszystkich transakcji w tym kraju będzie rozlicznych przy pomocy gotówki. □

Dziwne wybory w USA

ciąg dalszy ze str. 3

Media zażądały w związku z tym jego natychmiastowej dymisji. Tymczasem takie działania tylko umacniają wizerunek Trumpa jako człowieka „spoza układu”, który wszystko zawdzięcza tylko sobie i nie musi się nikomu... kłaniać. Ostatnio Trumpa poparł także gubernator Maine Paul LePage, który stwierdził, że będzie on „jednym z najlepszych prezydentów”.

Pozycji Trumpa mógłby jeszcze zagrozić w „końcówce” jeden wspólny kontrkandydat republikański. Większe szanse miałby tu Cruz, ale i on nie jest zbyt dobrze widziany przez partyjne kierownictwo. Ten 45-letni senator też prezentuje się jako kandydat „antyestablishmentowy” i chociaż jest senatorem USA zaledwie pierwszą kadencję, to już zastąpił jako jeden z najbardziej bezkompromisowych polityków. Kierownictwo partii nie chce go poprzeć, a faworyzowany przez nie Rubio słabnie. Te wewnętrzne podziały w partii ułatwiają sięgnięcie po nominację Trumpowi.

Niedemokratyczne scenariusze

Kandydatura Trumpa budzi takie obawy, że w szeregach Republikanów rozważa się nawet scenariusze antydemokratyczne. Chodzi o tzw. „contested convention”, która mogłaby zablokować nominację Trumpa już podczas konwencji partyjnej. Odbędzie się ona w dniach 18-21 lipca w Cleveland w Ohio. Taki scenariusz byłby

możliwy, gdyby Trump wygrał prawybory, ale bez uzyskania niezbędnej większości 1237 głosów delegatów. Wówczas tylko w pierwszym głosowaniu na konwencji delegaci stanowią się zobowiązani głosować lojalnie na kandydata, którego reprezentują, bo wygrał w ich okręgu. Jeśli Trump nie uzyskałby ponad 50% głosów, to zarządza się kolejne głosowanie, a delegaci mają już pełną swobodę w kwestii poparcia także innego kandydata.

Dość dziwne opinie pojawiły się i w innych środowiskach. Generał Michael Hayden stwierdził, że gdyby Trump został prezydentem i nakazał np. stosowanie tortur wobec ludzi podejrzanych o terroryzm oraz zabijanie ich rodzin, wojsko zmuszone byłoby odmówić wykonania rozkazu jako sprzecznego z prawem międzynarodowym. Groźba buntu?

Program Trumpa

Niektórzy mówią, że takiego programu nie ma, a jego tezy to zwykły populizm, czyli „dla każdego coś miłego”. Podaje się tu jako przykład, że Trumpowi zdarzyło się pozytywnie ocenić ubezpieczenia zdrowotne w ramach tzw. Obamacare, ale ostatecznie zapowiedział, że ów mocno krytykowany system jednak zlikwiduje. W dzień po Super-Wtorku przedstawił siedmipunktowy plan reformy systemu ubezpieczeń, w tym jego liberalizację (m.in. umożliwienie sprzedaży polis ubezpieczeniowych w kilku stanach) oraz umożliwienie odpisywania sobie przez Amerykanów

składek ubezpieczeniowych od podatku.

Dość tajemniczo brzmią tezy jego polityki zagranicznej. Na jednym z wieców powiedział nawet: „Nie chcę, żeby wrogowie wiedzieli, co myślę, to chyba ma sens? Chcę, żeby ludzie zgadywali. Nie chcę, żeby ludzie znali moje plany. Ale plany mam!”.

Podobnie jak w przypadku ubezpieczeń zdarzają się mu w polityce zagranicznej wypowiedzi przeciwstawne. Trump potrafił uznać np. problem Ukrainy za sprawę Europy i dodał, że stosunki z Rosją są ważniejsze, ale już kilka tygodni później krytykował państwa europejskie za to, że... nie udzieliły Ukrainie odpowiedniej pomocy.

Nie ma wątpliwości, że w polityce zagranicznej najważniejszy dla Trumpa jest interes amerykański. Potrafił żądać, by np. bogate Niemcy wzięły na siebie częściowo koszty utrzymywania chroniących ten kraj baz USA. Podobnie z Japonią czy Arabią Saudyjską. Zamierza wyrzucić nielegalnych imigrantów i postawić mur na granicy z Meksykiem, ale chce, by koszty muru pokrywał także... sam Meksyk.

Problem ISIS zamierza rozwiązać zbombardowaniem wszystkich rafinerii i ropociągów, które pozwalają funkcjonować Państwu Islamskiemu. Jest za ostrą walką z terrorystami i nie odcina się od tzw. „podtopień” w czasie ich przestępczości. Zapewnia, że potrafi zmusić Chiny do manipulacji kursem juana i przestrzegania własności intelektualnej, itd. Dla

KRZYŻÓWKA... AKTUALNA

PROPONUJE: MDz

Poziomo: A-1. ... Jama w Krakowie, w której mieszkał potwór wawelski. B-7. Roślina zbożowa na pokarm dla konia i na płatki śniadaniowe. C-1. Miejsce zgięcia ręki, nogi, palca, nasady dłoni. D-7. Posąg. E-1. „W zielonym gaju ... śpiewają”. G-1. Śnieżyczka - kwiat, symbol przedwiośnia. K-1. Zespół procesów zachodzących wewnątrz nasion, które prowadzą do aktywacji zarodków. Ł-5. Pozostałość po krojeniu, cięciu. M-1. Tajny współpracownik obcych służb wywiadowczych. N-5. Naturalne ujęcie wody;

źródło, zdroj. O-1. Może być zarzewiem pożaru. P-6. Internetowy serwis informacyjny.

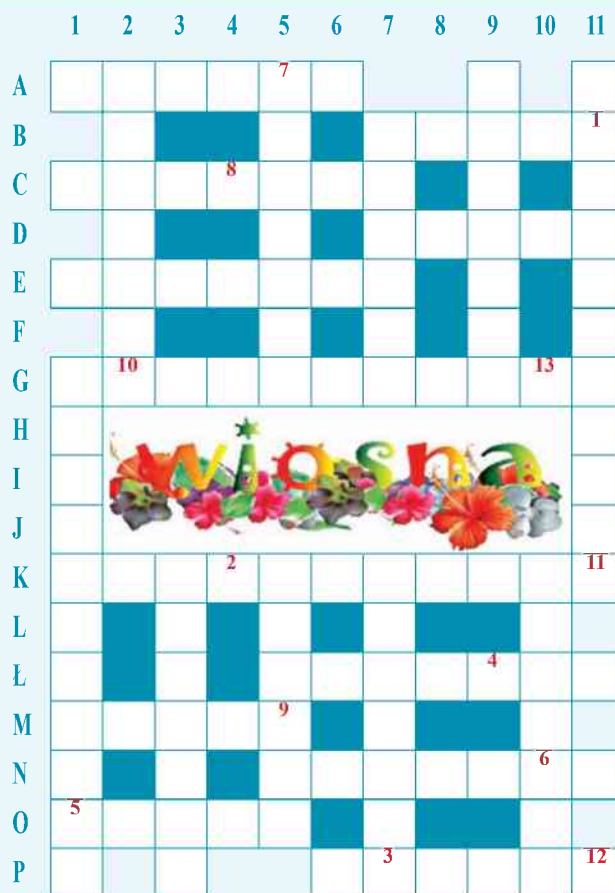
Pionowo: 1-G. Sposób rozmnażania się roślin. 2-A. Dawniej: budowniczy, architekt. 3-K. Trójkąt rysunkowy. 5-A. Stolica państwa Chorwacji. 5-K. Mała kość. 7-A. Przeszarzale: hultaj, nicpoń. 7-K. Jadalna roślina zielna. 9-A. Wielkanocne jajka. 10-K. Bezwładność, bierność. 11-A. Udzielanie komuś wsparcia, pomocy materialnej lub moralnej. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 13 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 4/2016:

„Bądź uczciwym człowiekiem”.

Poziomo: żółądź, owieczka, parowiec, plany, armia, sarkanie, wyrostek, bielmo. Pionowo: gospodarstwo, ofiara, roi, piekto, chwila, Dez, anatom, nauczycielka. □

„poprawnego politycznie” świata Trump to barbarzyńca, dla spragnionych silnej władzy wyborców – nadzieja. Amerykanie kochają go bardziej za osobowość niż za program.

Trump a sprawa polska

Właściwie trudno ocenić ewentualne korzyści lub zagrożenia mogące wyphywać z ewentualnej prezydentury Donalda Trumpa dla naszego kraju. W jego poglądach można znaleźć i elementy poparcia dla izolacjonizmu USA, i dla mocnej, wręcz „reganowskiej” postawy militarnej. Wg specjalistów najbardziej niepokoi zapowiedź ograniczenia obecności amerykańskiej w Europie. Jednak należy pamiętać, że Obama też do entuzjastów np. „wzmacniania wschodniej flanki NATO” nie należy. Ostatecznie zadecydują o tym pragmatyczne interesy Stanów Zjednoczonych i my sami.

Wydaje się, że między bajki można włożyć tezę o tym, że Trump liczy się i rozmawiać będzie tylko z „silnymi krajami”, co miałyby skutkować bezpośrednim dogadywaniem się np. z Kremlem. Zapowiedzi polityki wobec Chin wskazują na coś przeciwnego.

Niewiadoma zawsze budzi pewien niepokój, ale pewną sympatię budzi jego postawa anty-establishmentowa i odrzucenie dogmatów „politycznej poprawności”, które przeżerają USA, a przez ten kraj trafiają także i umacniają podobne trendy w Europie. Neokonserwatywna rewolucja i odwrócenie lewicowej ofensywy są tu możliwe, choć sam Trump to niemal libertyn,

zmieniający żony na „młodsze modele”, nie wahający się napominać papieża za wtrącanie się w wewnętrzne sprawy jego kraju. Podczas kampanii wyborczej wielokrotnie zdążył obrazić kobiety, imigrantów, weteranów wojennych, bankierów, politycznych rywali... Jednak w czasach pewnego upadku państwa, korupcji politycznej, zonglowania zasadami prawa, czy relatywizowania podstawowych wartości społecznych następuje reakcja. I w ten nurt wpisuje się ekstrawertyczny showman Trump. Kończąc ten rozdziałik można jeszcze dodać, że Trump jako deweloper zatrudniał polskich budowlanców (co wypomnieli mu w kampanii rywale), a szefem jego kampanii jest pani o swojsko brzmiącym nazwisku – Corey Lewandowski.

Hilary Clinton, czyli nic nowego

Jedyna szansa wygranej kandydatki Demokratów to mieć Trumpa za przeciwnika, chociaż ostatnie sondaże podważają i ten wariant. Była prezydentowa, senator i sekretarz stanu jest zdecydowaną faworytką prawyborów w tej partii. Jeszcze bardziej lewicowy Sanders zachowuje już szanse tylko matematyczne. Demokraci uważają, że na tle Trumpa, Clinton poprą wyborcy czarnoskórzy, Latynosi i inne mniejszości. Jej sztab pokazuje Trumpa jako szowinistę i „wroga klasy pracującej”, a nawet kobiet (co ciekawe, te znacznie częściej opowiadają się za Trumpem). Pokonanie Sandersa w prawyborach Clinton zawdzięcza w dużej mierze głosom Afro-

amerykanów. W niektórych stanach Południa Hillary Clinton zyskała nawet 80 procent głosów czarnoskórych.

Podobnie jak Trump, Clinton w czasie swojej kariery politycznej także wielokrotnie zmieniała zdanie w kluczowych kwestiach, ale nikt nie czyni jej z tego zarzutu. Jej prezydentura nie oznaczałaby też bezpieczeństwa. Jako sekretarz stanu nie ustrzegła się wielu błędów. Popierała np. interwencję sił lądowych w Syrii.

W kwestiach bieżących popiera reformę imigracyjną i obiecuje, że „zrobi wszystko co możliwe” dla otwarcia imigrantom „ścieżki do pełnego obywatelstwa”.

W polityce zagranicznej obiecuje ocieplenie relacji z Izraelem (Obama miał dość chłodne stosunki z premierem Benjaminem Netanjahu i potrafił nawet krytykować Izrael za politykę wobec Palestyńczyków). Jednak w przypadku jej wygranej amerykańska polityka zagraniczna zasadniczo się nie zmieni. Być może zachowa jednak większy dystans wobec Putina, niż robił to chwiejny Obama (od słynnego resetu do bolesnych rozczarowań).

Ogólnie mówiąc, prezydentura Clinton to polityka kontynuacji. W USA nikt jej specjalnie nie chce, ale może okazać się, że w obawie przed Trumpem, który będzie dodatkowo krytykowany za swoją „niepoprawność”, sojusz mniejszości, lewicowych elit i przestraszonych obywateli wybierze Hilary. Kobieta, ludowy trybun, a może jeszcze ktoś inny? □

Bogdan Usowicz

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ Ekstraklasa rozegrała dwie kolejki w jednym tygodniu. Niespodzianką była porażka Legii w Niecieczy, ale stołeczny zespół zmobilizował się w następnej kolejce i umocnił na prowadzeniu w tabeli. Wyniki 25 rundy: Podbeskidzie Bielsko-Biała – Łęczna 2:0, Zagłębie Lubin – Lechia 1:0, Ruch – Cracovia 2:3, Termalica Bruk-Bet Nieciecza – Legia 3:0, Górnik Zabrze – Lech 0:2, Jagiellonia – Pogoń 0:0. Kolejka 26: Podbeskidzie – Korona 1:1, Wisła – Piast 1:1, Górnik Łęczna – Termalica 1:2, Śląsk – Zagłębie Lubin 0:2, Legia – Górnik Zabrze 3:1, Lechia – Jagiellonia 5:1, Lech – Cracovia 2:1, Pogoń – Ruch 2:3.

☺ Reprezentacja Polski zanotowała awans o trzy pozycje i zajmuje teraz 31. miejsce w trzecim w tym roku rankingu FIFA.

☺ Orlen Wista Płock przegrała z MKB Veszprem 25:27 w spotkaniu grupy A Ligi Mistrzów piłkarzy ręcznych. Orlen awansuje dalej z 6 miejsca w grupie, którą wygrało francuskie PSG. Z węgierskim klubem w grupie B walczyli także szczypiorniści Vive Tauronu Kielce. W meczu z MOL-Pick Szeged wygrali 27:26. Mistrz Polski zajął w swojej grupie 2 miejsce, za FC Barceloną.

☺ Ćwierćfinał Grupy Światowej w tenisie z faworyzowaną Argentyną Polacy zaczęli

od dwóch porażek w grach pojedynczych. Kubot z Matkowskim przywrócili jednak nadzieję pokonując w grze deblowej 6:3, 6:4, 6:4 Berlocq'a i Olivo. W kolejnym meczu Przysiężny starał się jak mógł, ale w meczu o ratowanie wyniku przegrał z 41. na świecie Mayerem 7:6 (7-4), 6:7 (4-7), 2:6, 3:6. Nie wiele już pomogła niespodziewana wygrana 19-letniego Hurkacza z Olivo 4:6, 7:6 (6), 6:4. W 1. rundzie Grupy Światowej Pucharu Davisa Polacy przegrali z Argentyną 2:3.

☺ Polsko-argentyński duet Kania – Irigoyen przegrały z Chorwatką Martić i Amerykanką Sanchez 4:6, 2:6 w półfinale gry podwójnej w turnieju WTA w Monterrey. W półfinale debla odpadła także Piter, która wraz z Ukrainką Zaniewską przegrały w Kuala Lumpur z Chinkami Liang i Wang 3:6, 6:7 (3-7).

☺ PS w skokach narciarskich zawiątał do Wisły. Najlepszy z Polaków Stoch zajął 10. miejsce, a zwyciężył Czech Koudelka. Drugi konkurs w Wiśle-Malinca odwołano ze względu na silny wiatr.

☺ Na MŚ w tyżwiarskim wieloboju, w Berlinie Niedźwiedzki zajął 8 miejsce.

☺ Justyna Kowalczyk zajęła 31. miejsce i odpadła w kwalifikacjach sprintu technika dowolną Pucharu Świata w Quebec

City. Także w Quebec Staręga zajął piąte miejsce w sprincie techniką dowolną i był to jego najlepszy wynik w karierze.

☺ Włodarczyk, były mistrz świata kategorii junior ciężkiej organizacji WBC i IBF, pokonał na gali w Sosnowcu przez techniczny nokaut Rosjanina Brudowa.

☺ Reprezentantki Polski zajęły ostatecznie siódme miejsce w kolarskim wyścigu torowym na 4 km na dochodzenie w mistrzostwach świata w Londynie.

☺ Ciarko PBS Bank STS Sanok wygrało z Comarch Cracovią 5:3 w czwartym meczu półfinałowym Polskiej Hokej Ligi. W konfrontacji do czterech wygranych znowu jest remis, 2-2. Z kolei w szybkim tempie do finału rozgrywek o mistrzostwo Polski awansował już GKS Tychy. Obrońcy mistrzowskiego tytułu wygrali półfinałową konfrontację z Tatry Ski Podhale Nowy Targ 4-0. W ostatnim meczu Tyszanie wygrali 5:2.

☺ Bartłomiej Marszałek zajął 10. miejsce w Grand Prix Dubaju – pierwszym wyścigu motorowodnych mistrzostw świata Formuły 1. Kolejny wyścig tej formuły odbędzie się we Francji (w Evian) w połowie lipca.

☺ Robert Kubica wraca na tor. Polak weźmie udział w 12-godzinny wyścigu w Mugello w dniach 18-19 marca. □

Bogdan Usowicz

Zarząd Stowarzyszenia „KRESY” we Francji
i Ambasada RP we Francji

*zapraszają na koncert pianistyczno-wokalny
artystów z Żytomierza (na Ukrainie)*

14 kwietnia o godz. 19
w salonach Ambasady
Polskiej w Paryżu
(57, rue St Dominique)

Natalia Trawkina – pianistka, Mikołaj Nagirniak – bas-baryton. Artyści prezentują wysoki kunszt i wiedzę muzyczną, koncertowali na Ukrainie, w Polsce i Niemczech, występowali w programach telewizyjnych, posiadają odznaczenie – nadane przez Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. □

*W programie utwory klasyki wschodnio- i zachodnioeuropejskiej
oraz znane pieśni polskie.*

Zapisy imienne prosimy zgłaszać telefonicznie: 01 43 03 38 33;
06 62 69 13 83 lub e-mailem: krysiapol@yahoo.fr
Ilość miejsc ograniczona.

Pamięć o Katyniu

Pamięć o tym, że 76 lat temu Oni zginęli dla Polski!

Na rozkaz wydany dnia 5 marca 1940 roku przez najwyższe władze sowieckie na Kremlu w Moskwie, zostało podpisane ludobójstwo – strzałem w tył głowy – na 21.857 polskich jeńcach wojennych, w tym na około 10 000 oficerów, na urzędnikach państwowych, ludziach nauki i sztuki. Egzekucji dokonano m.in. w Katyniu, Charkowie, Bykowni, Kuropatach i Starobielsku. Do tej pory nie ma wyroku sądowego, choć słowo Katyń stało się synonimem nieukaranej zbrodni stalinowskiej.

W rocznicę zbrodniczego rozkazu, członkowie Zarządu Krajowego SPK - Francja, oddali hołd ofiarom, przed tablicą „katyńską” w Domu Kombatanta im. Gen. Władysława Andersa w Paryżu.

W tym kontekście pani Irena Wahl-Damasiewicz wspomniła nazwiska zamordowanych w Katyniu oficerów polskich znanych jej z czasów własnego dzieciństwa.

Po modlitwie w intencji ofiar zbrodni, odśpiewano Hymn Polski, a Prezes Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i ich Rodzin - Francja, pan Jan Kukuryka złożył pod tablicą wiązanek białych – czerwonych róż.

Tablica upamiętniająca zbrodnię katyńską, przed którą miała miejsce obecna „chwila pamięci”, została przywieziona z Kraju w 2005 roku, z inicjatywy Stowarzyszenia „Rodzin Katyńskich”,

przez Panów Andrzeja oraz Stefana (Prezesa Stowarzyszenia, który zginął w katastrofie „smoleńskiej” 10 kwietnia 2010 roku) Melaków. □

SPK Francja

Kongres Młodzieży Polonijnej

„Szukałem Was, Wy teraz przyszliście do mnie, za to Wam dziękuję.”

Młodzi byli zawsze drodzy sercu Papieża Jana Pawła II. Oni odwiedzili tę miłość wszędzie tam, gdzie dochodziło do spotkań z Nim. Z miłości do nich zrodził się pomysł Światowych Dni Młodzieży.

W tym roku – Jubileuszu Miłosierdzia i 1050 rocznicy chrztu Polski – chcemy zaprosić młodych z Francji na spotkanie do Warszawy.

W przeddzień Światowych Dni Młodzieży, od 17 do 20 lipca będzie miał miejsce Światowy Kongres Młodzieży Polonijnej.

Celem spotkania jest zaangażowanie młodzieży w środowiska polonijne, wzajemne poznanie się i nawiązanie współpracy, a także podzielenie się swoim doświadczeniem wiary. „Oni są nadzieją Kościoła, Światowe Dni Młodzieży i Kongres, który jest ich częścią, mają pomóc w integracji tej młodzieży” – powiedział bp Lechowicz.

Chciałbym poprosić wszystkich Księżów o promocję tego pomysłu w naszych Wspólnotach. Mam nadzieję, że pozwoli to odnowić gorliwość i ducha ewangelizacji w środowiskach polonijnych naszych ośrodków. □

ks. Łukasz Skawiński

Michał Szczepański... laureat

Z pewnością o Michale Szczepańskim usłyszymy nie raz jeszcze.

Na razie młody, bo 25-letni rodak pochodzący z Poznania, dostrzeżony został przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Polskich we Francji. Józefa Lipowskiego i Stanisława Ziemińskiego.

Powolało ono do życia konkurs dla studentów polskich na francuskich uczelniach technicznych.

Kim jest pierwszy laureat? Rokujący nadzieje w Polsce, student otrzymał nie tylko stypendium we Francji, ba... także staż w Cea.

Nasi eksperci ocenili, że najbardziej innowacyjną pracą dyplomową jest właśnie ta, zatytułowana „Kalibracja w

czasie rzeczywistym kamery stereowizyjnej na systemach wbudowanych”. Zapewne ta terminologia nie jest łatwa dla laika, ale na co dzień mamy już przecież do czynienia i z robotami, radarami, GPS-ami oraz dronami itp. Kalibracja to nic innego jak... rotacja pomiędzy dwoma kamerami np. w metrze.

SITPF ogłosiło swój konkurs by zachęcić młodych rodaków – stażystów i studentów wyższych szkół technicznych we Francji oraz „przybliżyć” ich do Stowarzyszenia, które w przyszłym roku obchodzić będzie stulecie istnienia. □

Tekst i fot. Jolanta Baretkowska

Wielkanoc w Domach Polskiej Misji Katolickiej

Triduum Paschalne w Lourdes, Dom Polski „Bellevue” – Route de Barthès; 65100 Lourdes

Wielki Czwartek – kolacja: 18³⁰, Msza św. Wieczery Pańskiej w kaplicy: 20⁰⁰; Adoracja. **Wielki Piątek** – śniadanie: 8³⁰, obiad: 13⁰⁰, Nowenna do Miłosierdzia Bożego w kaplicy: 15⁰⁰, Droga Krzyżowa w Sanktuarium: 16⁰⁰, kolacja: 18³⁰, Celebracja Męki Pańskiej w kaplicy; Adoracja: 20⁰⁰. **Wielka Sobota** – śniadanie: 8³⁰, przejście śladami św. Bernadety oprowadza ks. Kapelan: 9³⁰, obiad: 13⁰⁰, Nowenna do Bożego Miłosierdzia w kaplicy – poświęcenie pokarmów: 15⁰⁰, kolacja: 18³⁰, Wigilia Paschalna w kaplicy: 20⁰⁰. **Niedziela**

Wielkanocna – śniadanie: 8³⁰, Msza św. w kaplicy: 10⁰⁰, obiad: 13⁰⁰, kolacja: 19⁰⁰. **Poniedziałek Wielkanocny** – Msza św. w kaplicy: 7⁰⁰, śniadanie: 8³⁰, Msza św. w kaplicy: 11⁰⁰, obiad: 13⁰⁰, kolacja: 19⁰⁰. **Pobyty:** dzień zwykły – 44 € od osoby (nocleg + posiłki), dzień świąteczny – 54 € od osoby (nocleg + posiłki). Dojazd we własnym zakresie. **Informacje i zapisy:** tel. 05 62 94 91 82; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr; www.pmk Lourdes.blogspot.fr

Triduum Paschalne w Domu PMK w La Ferté sous Jouarre – 31, rue d'Hugny; 77260 La Ferté sous Jouarre

Wielki Czwartek – Msza św. Wieczery Pańskiej: 18⁰⁰, Adoracja; kolacja: 19³⁰. Godzina św. 21⁰⁰. **Wielki Piątek** – śniadanie: 8³⁰, obiad 12³⁰. Droga Krzyżowa: 15⁰⁰. Liturgia Męki Pańskiej w kaplicy: 17⁰⁰, Adoracja; kolacja: 19⁰⁰. **Wielka Sobota** – śniadanie: 8³⁰. Poświęcenie pokarmów: 11⁰⁰, obiad: 12³⁰, Liturgia Wigilii Paschalnej: 18⁰⁰, kolacja świąteczna (po zakończeniu Liturgii) ok. 20⁰⁰. **Niedziela Zmartwychwstania** – śniadanie wielkanocne 9⁰⁰, Msza

św.: 12⁰⁰, obiad wielkanocny 13⁰⁰, kolacja: 18³⁰. **Poniedziałek Wielkanocny** – śniadanie: 9⁰⁰, Msza św.: 11⁰⁰, obiad świąteczny: 13⁰⁰, kolacja świąteczna: 18³⁰. **Pobyty:** dzień zwykły (nocleg + wyżywienie) – 55 €, dzień świąteczny (nocleg + wyżywienie) – 80 €. Dojazd we własnym zakresie. **Informacje i zapisy:** tel/fax 01 60 22 03 76; e-mail: pmk.laferte@free.fr; www.pmkjouarre.blogspot.fr

Wielkanoc na Korsyce - Dom PMK św. Jacka – 20200 Santa Maria Di Lota; Lieu dit Miomo, Bastia

Liturgia Triduum Paschalnego. **Wielki Czwartek** – Msza św. Wieczery Pańskiej: 20⁰⁰. **Wielki Piątek** – Liturgia Męki Pańskiej: 16⁰⁰. **Wielka Sobota** – Msza św. Wigilii Paschalnej: 20⁰⁰. **Niedziela Wielkanocna** – Msza św.: 8⁰⁰. Możliwość uczestnictwa w ludowych obrzędach korsykańskich lub – gdy zaistnieje taka

sytuacja – Liturgia Triduum Paschalnego będzie sprawowana w kościele parafialnym. Dojazd we własnym zakresie. **Pobyty:** dzień zwykły – 53 € (nocleg + posiłki); dzień świąteczny – 60 € (nocleg + posiłki). **Informacje i zapisy:** tel. 04 95 33 28 29; e-mail: mshcorse@yahoo.fr; www.maison-saint-yacinthe.com

Triduum Paschalne w Domu PMK w La Ferté Imbault – Rothere, 41300 La Ferté Imbault

Triduum Paschalne. **Wielki Czwartek** – kolacja: 18³⁰; Msza św. Wieczery Pańskiej: 20⁰⁰; Adoracja. **Wielki Piątek** – Jutrznia z Godziną Czytań: 8⁰⁰; śniadanie: 9⁰⁰; Droga Krzyżowa w plenerze: 11⁰⁰; obiad: 13⁰⁰; Koronka do Miłosierdzia Bożego: 15⁰⁰; kolacja: 17⁰⁰; Liturgia Męki Pańskiej: 18⁰⁰. **Wielka Sobota** – Jutrznia z Godziną Czytań: 8⁰⁰; śniadanie: 9⁰⁰; Modlitwa w ciągu dnia i katecheza: 11⁰⁰; obiad: 13⁰⁰; Koronka do Miłosierdzia Bożego: 15⁰⁰; Nieszpory i nabożeństwo Effata: 17⁰⁰; kolacja: 18³⁰;

Wigilia Paschalna: 21⁰⁰. **Niedziela Wielkanocna** – śniadanie: 9⁰⁰, Eucharystia: 12⁰⁰, Obiad: 13⁰⁰, Koronka do Miłosierdzia Bożego: 15⁰⁰, Nieszpory kończące Triduum Paschalne: 17⁰⁰; **Pobyty:** Ilość miejsc ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń. Koszt 130 euro od osoby za udział w całym Triduum (w przypadku krótszego lub dłuższego pobytu koszt do ustalenia). **Informacje i zapisy:** tel. 02 54 96 20 28; e-mail: misericordieuxjesus@gmail.com; dojazd: www.maisonmisericorde.eu □

Epiceries Polonaise **Baltyk** *Sklep Polski*

ŚWIEŻE PRODUKTY PROSTO Z POLSKI

SKLEP INTERNETOWY - www.baltyk.fr

WĘDLINY
BIAŁY SER
WÓDKA
PIWA

OGÓRKI
MARYNOWANE
WYROBY
CUKIERNICZE

I WIELE INNYCH PRODUKTÓW
Zapraszamy
od **Poniedziałku do Soboty od 10⁰⁰ do 19⁰⁰**
w **Czwartki od 12⁰⁰ do 20⁰⁰**

 St-Germain-en-Laye – 2, rue d'Hennemont
tel. 01 30 61 40 59 | e-mail: baltyk@orange.fr | www.baltyk.fr

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien-dentiste
33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

DO SPRZEDANIA
Do sprzedania dom w Saint Martin des Besaces, w Normandii, na trasie do Rennes, 40 km (25 min.) od Caen, darmowa autostrada A4. Dom parterowy, drewniany, 70 m.kw., trzy pokoje z kuchnią i łazienką. Garaż, zabudowania gospodarcze. Teren: 650 m.kw. Cena 85 tys. euro. **Tel. 02 31 73 80 17, 07 81 03 90 51.**

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi –1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkata@club-internet.fr

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY

91, rue de Prony 75017 PARIS
Linia metra nr. 3 stacja Pereire
RER C, stacja Pereire-Levallois

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg. cennika Sécurité Sociale.
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

01.44.29.79.89
info@cmdprony.fr

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje : od Pn - do Pt - 9h00 - 20h00

Mówimy po polsku

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.
Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;
16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.
Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU

www.zaginieni.pl, e-mail: itaka@zaginieni.pl tel. (00 48) 22 654 70 70

Wiktoria Weronika Lech

14 listopada 2015 r. w Miejscu Piastowym (podkarpackie) zaginęła Wiktoria Weronika Lech. Ma 13 lat, 175 cm wzrostu i zielone oczy. W dniu zaginięcia ubrana była w czarną skórzaną kurtkę oraz białe sportowe buty. Nosi okulary w ciemnych oprawkach. W styczniu 2016 była widziana w Calais (Francja).

Ktokolwiek widział **Wiktoria Weronikę Lech** lub ma jakiegokolwiek informacje o jego losie proszony jest o kontakt z **ITAKĄ - Centrum Poszukiwania Ludzi Zaginionych** pod całodobowym numerem: +48 22 654 70 70. Można również napisać w tej sprawie do ITAKI: itaka@zaginieni.pl. Naszym informatorom gwarantujemy dyskrecję. **Zdjęcie Wiktorii Weroniki Lech** oraz innych zaginionych: www.zaginieni.pl

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel: 06 26 45 56 46

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. **Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20** (w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Wszelaka pomoc prawna
w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68;
e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

**LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB
I TOWARÓW DO POLSKI -**
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20;
(00 48 12) 284 12 50!

**TRANSPORT - AUTOLAWETA
NA TERENIE RANCJI.
- PRZEPROWADZKI, -
WYWÓZ GRUZU**
Tel. 06 30 40 49 49

Rozliczenia księgowe.
06 62 90 02 39

TRANSPORT:
- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

**- NAPRAWA KOMPUTERÓW,
INSTALOWANIE PROGRAMÓW,
WYMIANA PODZESPOŁÓW.**
T. 06 98 42 59 75

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60
udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, cięż-
kich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

SAMI SWOI

Polskie sklepy spożywcze!!!

NISKIE CENY, WYSOKA JAKOŚĆ, SZEROKI WYBÓR ART. SPOŻYWCZYCH,
ALKOHOLE, NABIAŁ, WĘDLINY, NAPOJE, POLSKA PRASA

ZAPRASZAMY:

NOWY SKLEP!!

93600 AULNAY SOUS BOIS

23, AV ANATOLE FRANCE

WTO-SOB: 10.30 - 19.30;

NIEDZ. 10.00 - 14.00

TEL. 01 72 51 62 00

- RER B - AULNAY SOUS BOIS

94200 IVRY SUR SEINE

44, RUE LENINE

PON-SOB: 10.00 - 20.00

TEL. 01 70 25 46 62

- METRO 7 - MAIRIE D'IVRY

- RER C - IVRY SUR SEINE

- BUS 125 - PRZYSTANEK MOLIERE

e-mail: sami.swoi@onet.pl

Prosto z Polski!

PASAŻ HANDLOWY - 9, PL. MADELEINE
TEL. 01 40 15 09 09 • www.karolina.fr

*Najlepsze
Towarzystwo w Podróży!*

KAROLINA

FRANCE - POLSKA - FRANCJA - POLOGNE - FRANCE - POLSKA - FRANCJA - POLOGNE - FRANCE - POLSKA
BILETY AUTOKAROWE I LOTNICZE - BILLETS D'AUTOCARS ET D'AVIONS - BILETY AUTOKAROWE

**GŁOS
KATOLICKI**

PRZYJACIELE

Mme Bzdrenga Helena -
M Konieczny Bolesław -
Mme Dembiński Irena -
Mme Szmarowska Anna -
Mme Zaparty Genowefa -
Mme Rey Viridianna -
Mme Zawistowska Maria -
Mme Zorzyński Alicja -
Mmen Christophe Rosalia -
Mme Juraszek Henriette -
M Barwik Stefan -

70€
80€
70€
70€
70€
70€
70€
70€
100€
80€
70€
80€
70€

M Psota Jean - 35€/pół roku
Mme Bład Władystawa - 70€
Mme Zieliński Helena - 70€
Mme Amirat Leokadia - 100€
Mme Dobosz Stephania - 80€
Mme Świątczak Lucyna - 70€
M Balabuszyński André - 70€
Mme Andre Mamia - 70€
Mme Hautot Krystyna - 70€
Mme Forestier Alina - 100€
Mme Umlawski Stanisława - 35€/pół roku

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK
Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”,
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 12 (2627): 20. 3. 2016

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 9.03.2016

Inf. o prenumeracie na str. 3

Konkurs Roku Bożego Miłosierdzia

Dorośli od 18-go roku życia

Ojciec Św. Franciszek ogłosił «Rok Jubileuszowy Bożego Miłosierdzia». PMK we Francji zaprasza dorosłych do udziału w Konkursie ze znajomości encykliki «Dives in Misericordia» (Bogaty w Miłosierdzie) Św. Jana Pawła II oraz «Uczynków miłosiernych co do duszy i co do ciała». Udział w Konkursie jest otwarty dla wszystkich Polskich Ośrodków Duszpasterskich. Będzie przebiegał dwustopniowo: na szczeblu regionalnym – po wiosennych zebraniach dekanalnych w poszczególnych regionach zostanie przeprowadzony pierwszy etap metodą quizu: spośród 4 możliwości należy określić odpowiedzi właściwe.

Uczestnicy na szczeblu regionalnym, którzy osiągną przynajmniej 50% dobrych odpowiedzi, kwalifikują się do finału, który odbędzie się podczas 142 Pielgrzymki do Lourdes: w sobotę 7-go maja 2016. Finał Konkursu zostanie przeprowadzony także metodą quizu.

I nagroda – gratisowy udział w Pielgrzymce do Ziemi Św. w 2017 r.

II nagroda – gratisowy udział w Pielgrzymce do Rzymu jesienią 2016

III nagroda – gratisowy udział w Pielgrzymce do Lourdes w roku 2017

Zgłoszenia udziału w konkursie prosimy kierować na adres:

Ks. dr Krystian Gawron, Polskie Seminarium w Paryżu, 11, rue Jules Guesde 92-130 ISSY LES MOULINEAUX. Tel.: 01 46 45 79 79 lub e-mail: sempol.paris@gmail.com

ks. prał. Krystian Gawron – wiceprezident PMK we Francji

TRWAM PROGRAM

21 - 27 marca 2016

PONIEDZIAŁEK 21 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11³⁰ Felieton 11⁴⁰ Dokument 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Święty na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Sól ziemi 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Psalm Dawida 15²⁵ Święty na każdy dzień 15³⁰ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Święty na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 22 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Świat Biblii – film 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁵⁵ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Bioetyczny detektyw 16⁴⁰ Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ Dokument 16⁵⁵ Dokument 17⁰⁰ Przyroda i ludzie 17²⁵ Śladami historii – serial 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 23 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰

Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Dokument 9³⁰ Aktualności akademickie WSKSiM w Toruniu 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁵ Święty na każdy dzień 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11¹⁰ Reportaż 11³⁰ Felieton 11⁴⁰ Via Crucis – teatr telewizji 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁰⁰ Dokument 14⁰⁰ Księga Ruth – film 15³⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Reportaż 16⁵⁰ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Święty na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WIELKI CZWARTEK 24 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie – magazyn 9²⁵ Święty na każdy dzień 9³⁰ Msza Święta Krzyżma Świętego z Watykanu 11⁴⁵ Felieton 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Apostoł Piotr – film 14⁵⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Reportaż 16⁴⁰ Reportaż 16⁵⁵ Przegląd Źródła 17⁰⁰ Reportaż 17¹⁵ Reportaż 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Dokument 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WIELKI PIĄTEK 25 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Duc in altum 9⁰⁰ Dokument 9⁴⁵ Święty na każdy dzień 9⁵⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Oratorium Pasyjne 11⁴⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informa-

cje 12²⁰ Dokument 13¹⁵ Misterium Męki Pańskiej 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Modlitwa Koronki do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Pasja 16⁵⁰ Dokument 17⁰⁰ Liturgia Wielkiego Piątku – Bazylika św. Piotra w Watykanie 19¹⁵ Dokument 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Dokument 21¹⁵ Ukrzyżowanie 21³⁰ Droga Krzyżowa z Koloseum

WIELKA SOBOTA 26 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Reportaż 9⁰⁰ Uniwersytet Biblijny 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10²⁵ Dla dzieci 10⁵⁵ Święty na każdy dzień 11⁰⁰ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Święta Barbara – film 14¹⁰ Koncert pasyjny 15¹⁵ Dokument 15⁵⁰ Słowo Życia 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert 16⁵⁵ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Film 19¹⁵ Dokument 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Felieton 20³⁰ Liturgia Wigilii Paschalnej – Bazylika św. Piotra w Watykanie

WIELKANOC 27 MARCA

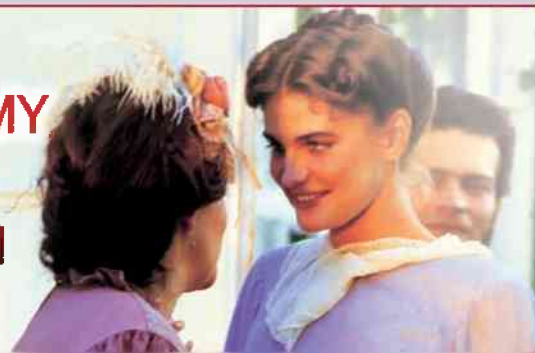
8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Film fabularny 10¹⁰ Przegląd Niedzieli 10¹⁵ Msza Św. w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego – Bazylika św. Piotra w Watykanie 12³⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Sól ziemi 14²⁵ Dla dzieci 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli z Watykanu 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Samson i Dalila – serial 19⁰⁵ Reportaż 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Józef z Egiptu – serial. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

21 - 27 marca 2016

PONIEDZIAŁEK

21 MARCA

6¹⁵ Racja stanu – publicystyka 6⁴⁵ Nad Niemnem – magazyn 7⁰⁵ Przygody Smoka Pola 7²⁵ Sześć milionów sekund – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Krótka historia – felieton 11⁰⁰ Podróże z historią – dokument 11³⁵ Program publicystyczny 12²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Dziewczyny ze Lwowa – serial 14²⁰ Program publicystyczny 14⁵⁰ Teatr Telewizji – Klub kawalerów 16¹⁵ Za zasługi dla Polski i Polaków poza granicami kraju 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ O mnie się nie martw – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23²⁵ Ambasador polskośći – dokument 0²⁵ Wolny Ekran – magazyn 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Sześć milionów sekund – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK

22 MARCA

7⁰⁰ Cafe Historia 7²⁵ Karino – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Krótka historia – felieton 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Siedlisko – serial 14²⁵ Ambasador polskośći – dokument 15²⁵ Astronarium – magazyn 15⁵⁵ Niedziela z Marianem Opanią 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18²⁰ Podróże z historią – dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ 250 lat teatru publicznego w Polsce 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23²⁵ Warto rozmawiać 0²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0²⁹ Notacje – dokument 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Karino – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA

23 MARCA

6⁵⁵ Ziemia się rwie 7²⁵ Paziowie – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Krótka

historia – felieton 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ O mnie się nie martw – serial 14²⁵ Warto rozmawiać – publicystyka 15³⁰ Jak to działa – magazyn 16⁰⁰ Tygodnik Kulturalny 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 18²⁵ Studio Wschód – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23²⁵ Powieździeli – dokument 0²⁰ Szlakiem miejsc niezwykłych – reportaż 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Paziowie – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WIELKI CZWARTEK

24 MARCA

7⁰⁵ Flesz historii – reportaż 7²⁵ Dom na głowie – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Krótka historia – felieton 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka – magazyn 15³⁵ Powieździeli – dokument 16³⁵ Do zobaczenia w Krakowie – reportaż 16⁵⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Życia nie można zmarnować – dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Prokurator – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23²⁵ Po prostu 0¹⁰ A la show 0³⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Codzienna 2 m 3 – serial 1¹⁵ Dom na głowie – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WIELKI PIĄTEK

25 MARCA

6⁵⁵ Było nie minęło 7³⁰ Między nami bocianami – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Krótka historia – felieton 11⁰⁵ Polonia 24 11³⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Prokurator – serial 15²⁰ Po prostu 16⁰⁵ Tajemnice Grobu Bożego – dokument 16⁵⁵

Smak tradycji – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Istvan czyli Stefan – reportaż 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Przygody Smoka Pola 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁵ Droga Krzyżowa z Watykanu 23¹⁰ Polonia 24 23⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 0⁴⁰ Smak tradycji – magazyn 1⁰⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 1¹⁵ Między nami bocianami – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WIELKA SOBOTA

26 MARCA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Polonia 24 11²⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁰ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁵ Życia nie można zmarnować – dokument 14²⁰ Kocham Cię Polsko! 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Program publicystyczny 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20³⁵ Orędzie na Wielkanoc 20⁵⁰ Siedlisko – serial 21⁵⁰ Pan Wołodyjowski – film 23¹⁵ KFPP Opole 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WIELKANOC

27 MARCA

7²⁵ Dusza oświecona – dokument 8²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 8³⁰ Przygody Smoka Pola 8⁵⁰ Królestwo Zielonej Polany – film 9⁵⁰ Czekamy na Świątowe Dni Młodości – Kronika 10⁰⁰ Msza Zmartwychwstania Pańskiego i błogostaw. Urbi et Orbi – Bazylika św. Piotra w Watykanie 12¹⁰ Wolny Ekran – magazyn 12²⁵ Kuchnia Papieska – magazyn 13²⁵ Program rozrywkowy 13⁵⁵ Pan Wołodyjowski – film 15²⁰ KFPP Opole – koncert 16²⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Program publicystyczny 19²⁵ Przygody Smoka Pola 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Dziewczyny ze Lwowa – serial 21⁴⁰ Pan Wołodyjowski – film 23¹⁰ Jubileuszowy koncert zespołu Raz Dwa Trzy 0²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 0³⁵ M jak miłość – serial 1²⁵ Przygody Smoka Pola 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

WAKACJE NAD MORZEM

Siostry Miłosierdzia z Domu św. Kazimierza w Paryżu zapraszają rodziny, małe grupy, osoby indywidualne nad morze, do kurortu Fort - Mahon – Plage, aby tu, w naszej rezydencji **Villa Sainte Marie des Dunes** spędzić radośnie wakacje i weekendy. Do Państwa dyspozycji mamy pokoje indywidualne i rodzinne.

INFORMACJE I REZERWACJA: tel. (+33) 01 45 83 55 26 lub 06 37 30 43 37; e-mail: saintcasimir119@yahoo.fr
<http://www.saintcasimir.net>; **adres:** Villa Sainte Marie des Dunes - 77, rue Gounod, 80120 Fort-Mahon-Plage

2 godziny od Paryża
Samochodem lub pociągiem
z Gardle du Nord do miejsczka Rue
następnie autobusem do Fort-Mahon

W GALERII GŁOSU KATOLICKIEGO

Flandrin Hippolyte - Chrystus wjeżdżający do Jerozolimy (1842)

POLSKA HURTOWNIA BUDOWLANA WE FRANCJI

Entrepôle

PEINTURE ET MATERIAUX

**FRANCUSKIE I POLSKIE MATERIAŁY,
OBSŁUGA PO POLSKU**

150 AVE JULES QUENTIN, 92000 NANTERRE, TEL. 01 40 99 18 78; 06 19 02 31 93

e-mail: entrepole@gmail.com, www.entrepole.com

CZYNNE OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU OD 6:30 DO 18:00 SOBOTY OD 6:30 DO 12:00

Oszczędzaj z Entrepôle, najniższe ceny
i dostawa gratis od 299€HT

Guittet

Sika

TOLLENS

COMUS

PRESTONETT

Blanchon

CEGECOL

ORAC
DECOR

tesa

L'OUTIL
PARFAIT

